

proleter devrimci

AYDINLIK

Bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar, birleşin!

SAYI **32**
2 MART 1971
100 KURUŞ

EN GERİCİ MİHRAK

Sunay - Tağmaç - Demirel Ortaklığı

Bütün dünyada emperyalist yağma sisteminin karşılaştığı buhrana paralel olarak, ülkemizde de sömürücü sınıflar iktidarlarını sürdürmek için gittikçe artan güçlüklerle karşı karşıya kalmaktadır. Emperyalist yağmanın hızlanması ve köylü yığınları üzerindeki feodal zulüm, sınıf mücadelesini kaçınılmaz bir şekilde şiddetlendirmektedir. İçinde bulundukları ağırlaşan yoksulluk ve zulüm şartları altında işçi ve köylü kitleleri her geçen gün artan sayı ve şiddetle mücadeleye atılıyorlar. Son bir iki yıl içinde işçi sınıfının, köylülüğün, gençliğin, öğretmenlerin, diğer küçük ve orta memurların mücadelesi daha önceki yıllarda hiç görülmemiş seviyeye ulaştı. Bu hareketler bütün toplum katlarını temelinden sarstı. Birikmiş memnuniyetsizlikler harekete geçti. Durgun ve hareketsiz sanılan emekçi yığınları birbiri ardından politik hayatın içine atıldılar. Özellikle işçi sınıfı, mücadeleci, kararlı ve en aktif bir güç olarak kendini gösterdi.

Bütün dünya halklarının Amerikan emperyalizmine karşı verdikleri mücadele, Hindiçini halklarının kurtuluş savaşı ve özellikle Orta Doğu'daki silâhlı mücadele devrimci hareketi kuvvetle etkiledi. Sınıf mücadelesini hızlandırdı.

Geniş kitle hareketleri hakim sınıfların buhranını vahimleştirdi. Kendi aralarındaki menfaat kavgası keskinleşti. 50 yıllık geleneksel CHP parçalandı. Yüzbinlerce oy toplayan, hakim sınıfların sarsılmaz kalesi sanılan AP ikiye bölündü. Sömürücü sınıfların siyasi temsilcileri arasındaki dalaşma şiddetlendi. İşbirlikçi büyük burjuvazinin ve büyük toprak sahiplerinin hakimiyetlerini eskisi gibi sürdüremeyecekleri fikri yaygınlaştı.

Son yıllarda sınıf mücadelesindeki bu gelişmeye paralel olarak devrimci harekette de hızlı gelişmeler görüldü. Çin Halk Cumhuriyeti'nde Büyük Proleter Kültür Devriminin başarısı, ülkemizdeki devrimci hareketi güçlendirdi. Ona sağlam bir ideolojik dayanak teşkil etti. Bilimsel sosyalizm önce gençlik kitleleri içinde yayıldı. Sonra işçi ve köylü kitleleriyle bağ kurma yoluna girdi. Bu gelişmeye paralel olarak hakim sınıfların baskıları da arttı. 27 Mayıs Anayasasının tanıdığı sınırlı demokratik haklar, iktidar tarafından yavaş yavaş ortadan kaldırılmaya başlandı. Grevci işçilere yapılan polis baskısı kanuni grevleri ancak patronun müsaadesine bıraktı. Bunun yerini işçilerin kuvvet kullanarak savundukları işgaller aldı. Bildiri dağıtma, afiş asma, slogan yazma gibi hareketler şiddetli polis takibi ve karakol işkencesi ile karşılaştı. Anti - emperyalist kitle gösterileri polis ve silâhlı gericiler tarafından alçakça saldırılara uğradı.

Üniversitelere defalarca polis ve faşist baskınları yapıldı. Öğrenciler dövüldü, işkenceye uğratıldı hattâ öldürüldü. Üniversite özerkliği kabaca çiğnendi. Devrimci örgütlere silâhlı baskınlar yapıldı. **Demokratik Devrim Derneği** polis tarafından kapatıldı. Anadolu'nun çeşitli yerlerinde çalışan devrimciler ağır polis baskısına ve cinayetlere maruz kaldı. Devrimci yayınlar sürekli olarak toplatıldı. **İşçi - Köylü** Gazetemize postahanelerde kanunsuz olarak el kondu. Satışı, polis tarafından şiddetle engellenmeye çalışıldı.

Kürt halkının millî baskılara karşı gösterdiği tepki, komando zulmüyle zorbaca ezilmeye çalışılıyor. Birçok toprak işgalinde köylüler askeri birlikleri karşılarında buldular. Çığ gibi büyüyen işçi mücadelesi yeni baskı kanunlarıyla dağıtılmak istendi. İşçi sınıfı buna 15 - 16 Haziran mücadelesiyle cevap verdi. İşçi mücadelesi parlâmentodaki başlıca partilerin işbirliği ve sıkıyönetim yoluyla zalimce bastırıldı. Grevci Gıslaved işçilerine ve Çukurova işçilerine yapılan hunharlık işçi sınıfının ve bütün halkın yüreğindeki hıncı biledi. Bu olaylar sırasında devletin polisi ve silâhlı faşistler sayısız cinayetler işledi. Bunların hiçbiri ceza görmedi.

NATO Başkomutanı Amerikalı Orgeneral Norstad ve o zamanki Genel Kurmay Başkanı, şimdiki Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay.

SUNAY — TAĞMAÇ — DEMİREL KLİĞİ EMPERYALİZMİN EN SADIK TEMSİLCİSİDİR

Bütün bunlar halkımıza ve devrimcilere, şiddetlenen sınıf mücadelesi içinde hakim sınıfların anayasayı ve bütün burjuva demokratik hakları çiğnemekte bir an bile tereddüt etmediklerini gösterdi. Halkımız bu olaylar içinde devletin, işbirlikçi büyük burjuvazinin ve büyük toprak sahiplerinin diktatörlüğünü koruyan bir baskı aracı olduğunu, ordunun ve polisin halka karşı bir baskı gücü olduğunu somut olarak gördü.

Bugün herşeye rağmen, işçi ve köylü kitlelerinin mücadelesi bütün baskıları söke söke ilerlemektedir. Büyük burjuvazi ve toprak ağaları mevcut baskı kanunlarını yetersiz görüyor ve mevcut sınırlı demokrasiyi ortadan kaldırmak istiyor. Bu amaçla yeni tedbirler almak ve demokratik güçleri sindirmek istiyor. Cumhurbaşkanı, Genel Kurmay Başkanı ve Hükümet anlaşarak ortak bir baskı hareketi başlattılar.

Cevdet Sunay, yeni yıl mesajında memleket huzurunun ve rejimin selâmetinin tehlikede olduğunu ileri sürerek **«Çabuk ve kesin sonuçlar alabilmek için yalnız hadise çıkaranları ve yerlerini değil, onları teşvik ve tahrik eden kişi ve teşekkülleri de arayıp bulmak, hepsini adalete teslim etmek zorundayız»** diye niyetini açıkladı.

Aynı gün Genel Kurmay Başkanı dedi ki : «... **Bölgemiz için özellik arzeden Orta Doğu ve Akdeniz çevresindeki önemli dış tehlike ve tehditlerle karşı karşıya bulunan silâhlı kuvvetlerimizin her geçen gün biraz daha şiddetini ve anlamını genişleterek devletin ana temellerini sarsacak bir düzeye ulaşan eylemlerden çok ciddi endişe ve huzursuzluk duyduğumu açıkça ifade etmek isterim.» «... Türk gençliği bugün aşırı sol, aşırı sağ ve aşırı milliyetçi gibi çeşitli ideolojik kamplara bölünmüştür... Bunların da ötesinde bir kısım gafillerin Türk halklarından, bölücü örgütlerden pervasızca sözedecek cesarete ulaştıklarını ibret ve nefretle izlemekteyiz...»**

«... **Yurda uzanan eller kırılır... Ama bu kanun ve nizam dışı anarşinin sorumlu bütün anavasa organları tarafından demokratik bir düzen içinde giderilerek huzur ve güvenin sağlanacağına Türk Silâhlı Kuvvetlerinin şaşmaz inancı vardır.»** diyerek Tağmaç, baskıların artırılmasını istedi. Bu istekler daha sonra bayram mesajlarında tekrarlandı.

Süleyman Demirel bütün parlâmentoyu birleşmeye çağırdı : **«Anarşiden fayda umacak şekilde şuurunu kaybetmemiş herkesin bu hususta bize yardımcı olacağına inanıyoruz.»**

Baskı tedbirleri etrafında başlıca partilerin işbirliği fikri parlâmentoya da getirildi. **«Anarşist hareketleri önlemede iktidarda da olsa tek partinin başa çıkamayacağı açıktır.»** «Erol Akçal — AP)

Bütün sömürücü sınıf partileri, halkın mücadelesine karşı «Kutsai it- ►

Sunay - Tağmaç - Demirel Ortaklığı

tifak'a çağrıldılar. Katılmayan «anarşizm»'i desteklemiş sayılacaktı. Bu şekilde iktidar, bazı generallerle anlaşarak, parlâmentoya baskı yaptı. Halka karşı şiddet tedbirleri kararlaştırıldı. Toplum jandarmasının kurulması, polis kuvvetinin artırılması, bu iş için 28 milyon lira tahsisat ayrılması, başlıca partilerin ortak desteği ile çıktı. Ana muhalefet partisi de buna katıldı.

«Türk Devletinin bekası için bu tahsisatlar verilmelidir. Anarşist grupların hareketleri artık durdurulmalıdır...» (Hüsnü Özkan — CHP)

Bunun arkasından hükümet ceza kanunundaki maddeleri ağırlaştıran, yeni suçlar koyan bir tasarıyı komisyona verdi. Bu tasarıya göre : İşçilerin fabrika işgal ve oturumları, memur boykotları, resmi dairelerin ve üniversitelerin işgalleri, polise ve askere mukavemet, devlet görevlileri aleyhine neşriyat(üniversitede afiş, pano, duvar yazısı yazmak fiilleri için ağır cezalar kondu. Bunu görüp de mani olmayan üniversite yetkilileri için hapis cezaları tesbit edildi. Gösteri yürüyüşleri kanunu değiştirilerek, gösteriler fiilen ortadan kaldırılmak istendi. Bildirimsiz gösteriler için, ağır hapis cezaları tesbit edildi.

27 Mayıs Anayasasının tanıdığı, hak ve özgürlükleri tamamen ortadan kaldıran bu tasarıyı desteklemek için Millî Güvenlik Kurulu 22 Ocak'da bir bildiri yayınladı. Özetle şu ifade ediliyordu :

1 — Hükümet, olayları önleyecek kuvvet ve kararlılıktadır. Buna rağmen bazı tedbirler alınmalıdır.

2 — Üniversite özerkliği, öğrenim hürriyetini zedelemektedir.

3 — Demokratik rejimimizi hedef alan veya yurt bütünlüğümüzü bozmaya yönelen güven ve kamu düzenine zararlı faaliyetlerin, aşırı uçlardan geldiği ve büyük huzursuzluklar getirdiği bir gerçektir. Bu itibarla, yukarda açıklanan durumları anlamak ve eldeki mevzuatın boşluklarını doldurmak ve değişen toplum şartlarına cevap vermek üzere, demokratik esaslara uygun olarak gerekli tedbirlerin alınması uygun görülmüştür.

ESAS DARBEYİ FAŞİST DİKTATÖRLÜK TEZGÂHLAYAN GERİCİ KLİĞE VURALIM!

Cevdet Sunay'ın **«Parlâmenter rejimin vazgeçilmez unsur olduğu bir kere daha ortaya çıktı.»** demesine rağmen, gerçekte **«sınırlı tedbirler»** le de yetinilmemektedir. Nitekim Tağmaç, bayram mesajında **«Silâhlı Kuvvetlerin bu duruma daha ne kadar sabırla mukavemet edeceğini kestirmek artık mümkün değildir.»** diyerek niyetini ortaya koymuştur.

Hükümetin ve bazı generallerin temsil ettiği faşist politikanın asıl hedefi, bütün demokratik güçleri kesinlikle tasfiye etmek ve en gerici, en şoven, faşist askeri diktatörlüğü kurmaktır. Bugün sadece bazı «tedbirler» önermeleri bununla yetinecekleri anlamına gelmez. Bunlar, bu yönde atılmış adımlar, esas hedefe giden yoldaki mevzilerdir. Faşizm, iktidarı mevziden mevziye, kilit noktasından kilit noktasına sıçrayarak ele geçirir. Alınan her baskı tedbiri, hakim sınıflar arasındaki çelişmeyi daha da keskinleştirir. Bu yüzden belli tedbirlerle bütün hakim sınıfların birliğini sağlamaya imkân yoktur. Faşist güçler kaçınılmaz olarak, sadece emekçi sınıflar üzerinde değil, fakat aynı zamanda burjuvazinin diğer kesimleri üzerinde de baskı ve tasfiye politikası uygulamaya yönelecektir.

«Faşizmin iktidara gelişi, finans kapitalin herhangi bir komitesinin belli bir gün faşist bir diktatörlük kararı alması şeklinde, dümdüz ve basit bir olay olarak tasavvur edilmemelidir. Faşizm, faşizmle eski burjuva partileri veya bunların belli bir kesimi arasında, hattâ mücadele içinde faşist kampın kendi içinde, bazen silâhlı çatışmaya kadar varan şiddetli çatışmalarla iktidara gelir.» (Dimitrov)

Faşizm, işbirlikçi büyük burjuvazinin ve büyük toprak sahiplerinin en gerici, en emperyalist, en şoven kesiminin açık terörcü diktatörlüğüdür. Bugün hükümetin ve bazı büyük generallerin teşkil ettiği klik, bu yolun baş temsilcisidir.

Faşist klik, Amerikan emperyalizminin bekçisidir. Bu klik bugün faşist diktatörlüğü getirmek için, çeşitli polis tertipleriyle **«anarşik ortam»** görünümünü kuvvetlendirmeye çalışmakta-

kında demagojik bir propaganda yürütmektedir. **«Devletin bütünlüğü,» «rejimin selâmeti»** gibi sloganlarla parlâmentoyu baskı altına almaya çalışmakta, CHP içindeki ve dışındaki demokrat unsurları tarafsızlaştırıcı, pasifleştirici bir politika izlemektedir. Memduh Tağmaç'ın aşağıdaki sözleri hakim sınıfları **«birleştirmek»** için yapılan baskıların bir ifadesidir.

«Memleketi temelinden çökertmek isteyen bu ideolojik çatışma, tahrip, sabotaj ve yıldırma hareketlerine karşı tüm devlet organlarının elbirliği ile ve en kısa zamanda kesin bir çare bulmaları suretiyle Atatürk devrimleri çizgisine dönülmesini, Anayasa ve demokratik düzen içinde kendi esas görevinin yürütülmesi bakımından zorunlu gören silâhlı kuvvetler, bu görüş ve düşünüşün dışında kalan ve yurdu felâkete sürükleyecek bütün hareketlerin bizzat karşısında olacaktır.»

«Vatanın bütünlüğü» adına cihat açılması çağrılarının hedefi, gençlik hareketini tasfiye etmek, işçileri sarı sendika altında köleleştirmek, Kürt halkı üzerindeki ırkçı - milliyetçi baskıları sürdürmektir. Kısaca Amerikan emperyalizminin, işbirlikçi büyük burjuvazinin ve büyük toprak sahiplerinin tehlikeye düşen menfaatlerini korumak için, halk üzerinde bir avuç zalimin diktatörlüğü kurulmak istenmektedir.

Faşizmi tezgahlayan klik, halkımızın mücadelesinin baş düşmanıdır.

Faşist niyetlerin ortaya çıkarılmasıyla, bugüne kadar anti - komünizm şarlatanlığı yapmış ABD. emperyalizminin kuklası, bütün gerici partiler, aşağılık bir şakşakcılığa giriştiler. Millî Güven Partisi Genel Başkanı Turhan Feyzioğlu, MHP Genel Başkanı Alparslan Türkeş, ve MNP sözcüsü, Tağmaç'ın mesajını tekrar tekrar övdüler.

Bütün bu güçler işçilerin, köylülerin ve gençliğin mücadelesinin amansızca ezilmesini istemektedir. Onların bu kötü niyeti en geniş halk kitleleri önünde teşhir edilmelidir. Bir avuç zalimi geniş emekçi kitlelerden ve demokratik güçlerden tecrit etmeliyiz.

FAŞİZME KARŞI MÜCADELE REFORMCULUĞU KARŞI MÜCADELEDEN AYRILMAZ

«Tekelci burjuvazinin faşist diktatörlüğü yalnız halka karşı değil, aynı zamanda sömürücü sınıfların parlâmenter düzene bel bağlayan, çıkarlarının parlâmenter bir çerçeve içinde en iyi temsil edileceğine inanan kesimlerine de karşıdır» (Proleter Devrimci AYDINLIK, sayı : 27, s. 178)

Burjuvazinin bir kesimi, faşizme karşı olmasına rağmen, zaman zaman onunla uzlaşmaktadır. Çünkü bunlar ay-

delesinden de korkmaktadır. Yeni tedbir kanunları çıkarılmasına karşı çıkmakta, mevcut kanunlarla ve bazı reformlarla halkın mücadelesini durduracağını vaadetmektedir.

Bu davranışıyla faşizmin mevziler kazanmasına yol açmakta, ona teslimiyeti savunmaktadır. Bununla beraber CHP faşizmin tezgahlanmasına karşıdır. İnönü, Sunay'la görüşmesinden olumsuz ayrıldı. Sunay'ın mesajı hakkında CHP sözcüsü şu eleştiriyi yaptı : **«Tarafsız ve endişesiz beyanları kamu oyuna ne derece sükûnet vermekte ve ışık tutmaktaysa, taraf tutar intibaını uyandıran beyanlarının da iktidarın karşısında bulunanları o derece huzursuz bırakacağı ve tenkitleri üzerine çekeceği tabidir.»**

Bütçe konuşmalarında Cumhurbaşkanına yöneltilen eleştiriler daha sert oldu. **Çankaya'dan meclis çatısı altına gelmeyi güç gören, ulus temsilcileriyle yurt sorunlarını görüşmeyi esirgeyen sayın Sunay'ın bu tutumu görev ve sorumluluk duygularıyla çelişki teşkil etmiyor mu?... Anayasanın kesin hükmüne rağmen, Ülkü Ocaklarını veya alternatifini savunmak, tarafsızlık ilkesine gölge düşürmüyor mu?»** (Hüseyin Dolun — CHP)

Orta burjuvazinin diğer bir kesimi, artan faşist baskılardan daha fazla tedirgin oluyor. Bunlar Kemalist askeri mücadele istemektedirler. Faşist askeri diktatörlük tehditleri arttıkça, reformcu Kemalist burjuvazinin tepkisi de şiddetlenmektedir. Halkın mücadelesi, hakim sınıfların faşist kanadıyla reformcu kanadı arasındaki çelişmeleri keskinleştirmektedir. Birbirlerini tasfiye etmek için yürüttükleri mücadele çok şiddetli çatışmalara gidebilecek bir karakter kazanıyor. Kemalistler iktidarı sert bir dille eleştiriyorlar. Şeriatçılara karşı sert tedbirler alınmasını istiyorlar. Gençliğe yapılan baskıya karşı çıkıyorlar. Bununla beraber AP iktidarına şiddetle çatmalarına rağmen, generaller kliğini suçlamaktan çekiniyorlar. Meselâ **Devrim** dergisi, Millî Güvenlik Kurulu bildirisinin hükümetin oyunu ile çıktığını iddia etti. Bu şekilde, generaller kliğinin niyetlerini gizleyen bir tavır takındı. **Devrim** dergisi ordunun bir kurum olarak devrimci olduğu konusunda boş hayaller yayıyor.

BİR AVUÇ ELİ KANLI ZALİMİN DİKTATÖRLÜĞÜNÜ HALK YIĞINLARI ÇÖKERTİR

Zulmü ve baskıları ancak işçi ve köylü kitlelerinin örgütlü mücadelesi çökertir. Zalim patronların, sarı sendikacıların ve polisin baskılarına karşı mücadele ederek çelikleşen işçi sınıfımız, faşizmi altedecek en kararlı güçtür. Bugün işçi sınıfı, artan bir hızla grevlere giriyor, daha büyük mücadelelere hazırlanıyor. Ağa ve jandarma zulmünden hayatları gittikçe zorlaşan köylüler, baskı rejiminden nefret ediyor. Faşist kliğin halk düşmanı niyetleri konusunda işçi ve köylü kitlelerini uyarmalıyız. Bir avuç eli kanlı zalimin diktatörlük heveslerine karşı, emekçi yığınların mukavemetini örgütlemeliyiz. Demokratik güçlerin etkili bir şekilde harekete geçirilmesi ancak bu yolla mümkün olabilir.

FAŞİZME KARŞI EN GENİŞ SAFLARLA DEMOKRATİK GÜÇBİRLİĞİNİ GERÇEKLEŞTİRELİM, TESLİMİYETİ YIKALIM

Faşist diktatörlük kurma emellerine karşı koymak için, bütün demokratik güçlerin birliğini ve ortak eylemini gerçekleştirmeliyiz. Emekçi sınıfların, gençliğin, öğretmenlerin, küçük ve orta memurların, faşizme karşı olan demokrat burjuvazinin ve aydınların gücünü birleştirmeliyiz. Hakim sınıflar arasındaki çelişmelerden halkın çıkarları için yararlanmalıyız. Faşizme karşı olan bütün partileri, gençlik örgütlerini, işçi sendikalarını, öğretmen ve memur sendikalarını birleştirmeli, faşizm mihrakını tecrit etmeliyiz. Demokratik gruplar arasındaki düşmanlığa son vermeli, halkın birliğini sağlamalıyız. **Biz bu yolda bütün somut adımları atmaya hazırız.** Fazişme karşı güçbirliğini baltalayan, bütün sekter ve bölücü tutumlar düşmana yarar. Düşman, kendisine karşı olan güçleri parçalamak için tertipler düzenlemekte, **en ufak hatamızdan faydalanmaktadır.** Bütün bu oyunları boşa çıkarmalı, eylem birliğinde kararlı olmalıyız.

Faşizme karşı birlik, ancak aktif mücadelede birlik olabilir. Bu, teslimiyetçi ve uzlaşıcı eğilimlerle mücadele etmeyi gerektirir. **Faşizmin «sermayenin emekçi sınıflara gaddarca saldırısı», «azgın gericilik ve karşı - devrim»** olduğu unutulmamalı, her türlü barışçı eğilime karşı mücadele edilmelidir. **Faşizmin ancak yığınların mücadelesiyle yıkılabileceği görüşü hakim kılınmalıdır. Yığınlarda faşizme uzlaşma eğilimini yayan, yığınların umudunu kendi öz gücüne değil, sömürücü sınıfların bir kesiminin «geleneksel devrimciliğine», veya bir avuç «seçkin» elemanın olağanüstü «kahramanlığına» bağlayan her türlü akım, teslimiyeti ve pasifizmi güçlendirir. Faşizme karşı mücadelede, burjuvazinin anti - komünizmine teslim olan; Marksizmi terkedip, burjuva ideolojisini savunan revizyonist tutum, teslimiyeti güçlendirir. Faşizme karşı mücadelede Marksizm — Leninizm, proleteryanın elindeki en güçlü silâhtır. Tehditler artınca silâhı bırakmak değil, aksine ona daha sıkıca sarılmak gerekir.**

Halkımızın baş düşmanı olan faşist kliğin kötü niyetini bütün kitlelere yayalım. Onu bütün emekçi yığınlardan ve demokrat güçlerden tecrit edelim.

Halk kitleleri içinde faşizme karşı mukavemet azmini canlandıralım. Kitlelerin örgütlü mukavemetini yaratalım.

Telsimiyetçiliğe karşı duralım. En geniş saflarla demokratik güçbirliğini kuralım.

Faşizm mukadder değildir! HALKIN GÜCÜ ZULMÜN TOPUNU TÜFEĞİNİ YERLE BİR EDER!

Dergimize Yeni Polis Baskını

25 Şubat Perşembe günü akşamı Dergimizin Ankara Bürosunun bulunduğu bina 50 kadar polis tarafından sarılmıştır. Polis dergideki bazı arkadaşların üzerlerini aramış, bir işçi arkadaşı yumruklamış ve Oral Çalışlar arkadaşı hiçbir sebep göstermeksizin nezarete almıştır. Oral Çalışlar arkadaş dergimizin baskıya verildiği Cumartesi günü henüz salınmamıştı.

Devrimci Gençliğin Acil Meselesi

Zulme karşı bütün gençliğin birliğini sağlamak ve halk kitleleriyle kaynaşmak

Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu Genel Yönetim Kurulu yakında toplanıyor. Ülkemizde iktisadî ve siyasî buhranın gün geçtikçe derinleştiği bir dönemdeyiz. Emekçi halkımızın yükselen mücadelesinin sarstığı hâkim sınıflar, faşist bir diktatörlük planlıyorlar. İşçiler ve köylüler üzerindeki zulüm ve sömürü günden güne ağırlaşıyor. Bu arada, işbirlikçi iktidarın saldırısı, özellikle devrimci gençlik üzerinde yoğunlaşıyor. Bugün ilerici gençlik hareketi, son derece kritik bir noktadadır. Dev — Genç Genel Yönetim Kurulu, ülkemizdeki pratik durumdan tamamen kopuk, emekçi yığınlara ve halkımızın menfaatlerine sırt çevirmiş bir «post kavgasına» mı sahne olacak; yoksa, gençlik **kitlelerinin** mücadelesini ilerletecek ve anti — emperyalist, anti — faşist birleşik cepheyi güçlendirecek kararlar mı alacak?

İşçi sınıfımızın ve bütün emekçi halkımızın menfaatleri, bütün yurtsever ve anti — faşist güçlerin menfaatleri, **bizzat devrimci gençliğin menfaatleri**, gençlik saflarının dağınıklıktan kurtarılmasını ve **anti — emperyalist demokratik geniş bir gençlik KİTLE hareketinin** yeniden yaratılmasını emrediyor. Dev — Genç Genel Yönetim Kurulu bu çok kritik şartlarda sorumluluğunun bilinciyle hareket etmeli, bu yönde ilk ve âcil tedbirleri derhal almalıdır.

Bu tedbirler nelerdir? Bunu kavramak için, gençlik hareketinin bugünkü durumunu doğru tesbit etmeliyiz.

HATALARI CESARETLE TESBİT EDELİM

Bütün gençliğe, bütün ilericilere, bütün yurtsever aydınlara sesleniyoruz: Gerçekleri açıkça söylemekten korkmayalım. Gerçek, devrimcidir. Yanlışları düzeltmenin yolu onları örtbas etmek ve görmezlikten gelmek değil, onları cesaretle tesbit etmek ve düzeltmek için açıkyürekli davranmaktır.

Ülkemizi saran sınıf mücadeleleri içinde emekçi yığınların devrimci heyecanının ve siyasî bilincinin hızla yükselmesine karşılık, hâkim sınıfların sürekli saldırısına maruz kalan devrimci gençlik hareketi bir bütün olarak 1967, 1968, 1969 ve 1970 yılının ilk yarısına göre gerileme durumundadır. Anti — emperyalist güçlerin en atılgan, en dinamik bir kesimi olan gençlik, bugün gitgide daha pasif kalmakta, **kitle eylemlerinden** uzaklaşmaktadır. Daha bir yıl önce, gerici güçlerin en ufak saldırısı, gençliğin **büyük gösterileri**, yurtsever güçlerin **toplu ve birleşik mukavemetiyle** karşılaşırdı. Büyük forum, yürüyüş ve mitinglerde, geniş gençlik **kitlelerini** saran anti — emperyalist mücadele heyecanı dile getirilirdi; **toplu eylemlerde** bu heyecan gerçekten yığınları kavrar, gençlik saflarının mücadele azmini, bilincini, cesaretini yükseltirdi. Bugün gençlik hareketinin içine düştüğü dağınıklığın en kesin ifadelerinden biri, gençlik hareketinin gitgide **kitle eylemlerinden** uzaklaşması ve **bireyci** küçük burjuva anarşizmine saplanmasıdır.

Bugün gençlik, geniş işçi — köylü yığınlarıyla kaynaşmaya değil, halktan kopuk eylemlere itilmek istenmektedir. İşçi, köylü kitlelerinin devrimci eylemlerine karşı olan, reformcu burjuvazinin bazı kesimleri gençliği bu yolda teşvik ediyor. Gençliği, reformcu burjuvazinin kuyruğuna takmak istiyor. **Devrim** dergisi «öfkeli aydınların» Marksizm — Leninizme aykırı şehir gerillacılığını neden uzun uzadıya övüyor. (Bkz: **Devrim**, sayı 70, s. 1 ve 6). Bu, devrimci gençlik için uyarıcı olmalıdır.

Gençlik içindeki kısır çekişmeler de, reformcu burjuvazinin işine yarıyor. Gençlik hareketine hâkim olan dağınıklık ve ilgisizlik, Dev — Genç'in genel üye toplantılarında açıkça görülüyor. Bu toplantılar, kendi içinde parçalanmış bir küçük yönetici grubun, birbirlerine karşı sonu gelmez suçlamalarına; pratikten, sınıf mücadelesinden ve halkın âcil ihtiyaçlarından uzak entellektüel tartışmalara; açıkçası, bireyci bir post kavgasına sahne oluyor. Dev — Genç'in tabanı, Dev — Genç'i fiilen gençliğin yöneticisi durumuna getirmiş olan saflar, bu toplantılardan bezgin, heyecansız, halkımızın mücadelesini ilerletecek hiçbir şey öğrenmeden, toplantının sonuçlanmasından çok önce ayrılıyorlar. Parçalanmış olan yönetici klikler arasındaki çekişmeye, devrimci gençler haklı olarak ilgisiz kalıyor.

GENÇLİK YIĞINLARININ MÜCADELE RUHUNU CANLANDIRALIM

Devrimci gençlik hareketinin halktan koparılması, faşist diktatörlük hevesinde olan en gerici güçlerin «Kamuoyunu hazırlama» planlarına yaramaktadır. **Başkan Mao** diyor ki: **«Siyasî iktidarı ele geçirmek isteyen herhangi bir kimse, kamuoyunu hazırlamak zorundadır. Bu, devrimci güçler için olduğu kadar, karşı — devrimci güçler için de doğrudur.»** Faşizmin kamuoyunu hazırlama planlarını yıkmak için hatalardan arınmalıyız. Dev — Genç'i bütün gençlik kitlelerinden, devrimci gençliği emekçi halktan tecrit eden anarşizme son vermeliyiz. Gençlik yığınlarını gericilere karşı bütün halkla birleşerek, seferber etmeliyiz. Gençliğin emperyalizme karşı yakın geçmişteki **kitle halinde** mücadele ruhunu canlandırmalıyız.

Devrimci gençlik hareketi, 1965'ten sonra ülkemizde çok önemli bir rol oynadı. Anti — emperyalist mücadele heyecanıyla tutuşan **geniş gençlik kitleleri**, toplu eylemleriyle bütün halk yığınlarını etkilediler ve ülke çapında devrimci birikim yarattılar. 29 Nisan 1968'de Ankara'da devrimci gençlik kitlelerinin gericileri önüne katıp kovalayan anti — emperyalist gösterisi, onbinlerce gencin 6. Filoyu protesto eden Dolmabahçe mücadelesi, 1969 Haziran'ında İstanbul'da gençliğin polisi darmadağın eden kitle hareketi; devrimci gençliğin emekçi yığınlarla omuz omuza başardığı çeşitli mücadeleler, Amerikan emperyalizmini teşhir etti, işbirlikçilerin yüreğine korku saldı ve geniş halk kitlelerinin sıcak desteğini sağladı. Devrimci gençlik hareketi bütün yurtsever güçlerin yürekten desteklediği, bütün gerici saldırılara karşı sonuna kadar savunduğu bir hareket oldu.

DEMOKRASİYİ SAĞLAYALIM, DİSİPLİNİ KURALIM

Devrimci gençlik hareketinin bugünkü, işçi köylü kitlelerinden kopuk, demokratik güçlerden tecrit olmuş hali, «Böyle olması mukadderdi», «Ne yapalım, bu kadar yapılabiliyor», «Elimizdeki imkânlar bu kadar», «Ülke çapında güçler dengesi budur», gibi mazeretlerle açıklanamaz. Bu sonucu doğuran, gençlik için de anarşist, bireyci, dağınıklıktan yana eğilimlerin alabildiğine körüklenmesi olmuştur. Geniş bir anti — emperyalist gençlik hareketi yaratmak ve gençlik kitlelerini işçi — köylü kitleleri içinde eğitmek yerine, gençliğe dalkavukluk yapıldı. Gençliğin siyasî bakımdan gelişmesinin önüne engeller çıkarıldı. Gençliğe dürüstlüğü, disiplini, kollektif çalışmayı hâkim kılmak yerine, ona sürekli olarak her çeşit burjuva, küçük burjuva hastalığı, bireycilik, disiplinsizlik, tembellik aşılandı. Gençlik hareketine ideolojik sağlamlık yerine teori düşmanlığı, açık ideolojik mücadele yerine hizipçilik sokuldu. Bir gençlik örgütünde mutlaka olması gereken demokrasinin yerini hotzotçuluk aldı. Çeşitli demagojilerle gençliğe dalkavukluk yapanlar, «Devrimci eylemi seçkin militanlar yürütür; gençlik yığını onları izleyen bilinçsiz sürüdür» ideolojisini yaydılar ve uyguladılar. Üniversitelerde bütün ilerici güçlerle birleşmek yerine, sekter bir tutumla demokrat gençler üzerinde küçük burjuva hotzotçuluğu uygulandı. Daha sonra bu sekter hareketlerin «teorisi» yapıldı. Emekçi yığınlarla birleşmek, işçilerin ve köylülerin âcil ihtiyaçlarını dile getiren şiarları ve çalışmayı gençlik yığınlarına maletmek yerine, halka ve geniş gençlik kitlelerine sırt çeviren, küçük bir grubun «sembolik eylemleri» kitle eyleminin yerine kondu ve geniş kitle eylemsizleştirildi. Faşizmin merkezinin, emperyalizm olduğu, en gerici, en şoven güçleri olduğu unutuldu. Anti — faşist mücadele, Ülkü Ocaklarına karşı mücadeleyle sınırlandı ve işçi, köylü, gençlik kitleleri içinde faşizme karşı siyasî çalışma ihmal edildi.

Gençlik hareketini bugünkü buhrana sürükleyen hatalar ne zaman başladı? Bu hatalar yeni değildir. TİP yönetimindeki sağ sapmaya karşı mücadele, içinde sol hataları da taşıyordu. Proleter devrimci hareket, bir buçuk yıl önce küçük burjuva anarşizmine karşı mücadele açtı. Küçük burjuva anarşizmine karşı mücadele, Marksizm — Leninizmle revizyonizm arasına kesin bir sınır çizme mücadelemizin ilk önemli aşaması oldu. Ekim 1969'da, Aydınlık'ın 12. sayısında yayınlanan **«Proleter Devrimci Safları Çelikleştirelim!»** başlıklı Yazı Kurulu Bildirisi gençliğin işçi — köylü kitleleriyle kaynaşmasını, halk içinde erimesini, devrimin halk yığınlarının eseri olacağını savundu; küçük burjuva anarşizmini mahkûm etti.

Bugün, ne büyük işler başarılmakta olduğu yolunda parlak lâflar, ne bitmek tükenmek bilmeyen «savaşçı örgüt» tartışmaları, ne de «emperyalizmin üçüncü bunalım dönemi» ne ilişkin uzun nutuklar, devrimci gençlik hareketinin aktif ve etkili bir rol oynamaktan gitgide uzaklaştığını, uzaklaştırıldığını; durumu kurtarmak için de yeni yeni «teoriler», yeni yeni modalar, halkın dâvasına hiç bir şey kazandırmayan «sembolik eylemler» icat edilmekte olduğunu gözardı edemez.

«Münevver ve inkılâpçı gençlerimiz beyaz yakalı frenk gömleklerini ve parlak kılınçlarını omuzlarından atarak eli nâsırlı mazlum halkımız arasına girerler ve Komünist fırkası saflarında bütün hayat ve mevcudiyetlerini biçare, bahtsız işçi ve çiftçilerimizin açlık, karanlık ve kulluktan kurtulmaları yolunda feda ederlerse, halkımız hakikî ve içtimaî inkılâba doğru yükselecek, memleket yağmacılar elinden tamamen kurtulmak iktidarını gösterecek ve böylece Komünistler Şarkta büyük bir amele fırkasının mümessilleri sıfatıyla beynelmilel inkılâpçılar arasında hürmetli bir yer tutmağa hak kazanacaklardır.»

MUSTAFA SUPHİ
(Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti ve Komünist Fırkası, 1920)

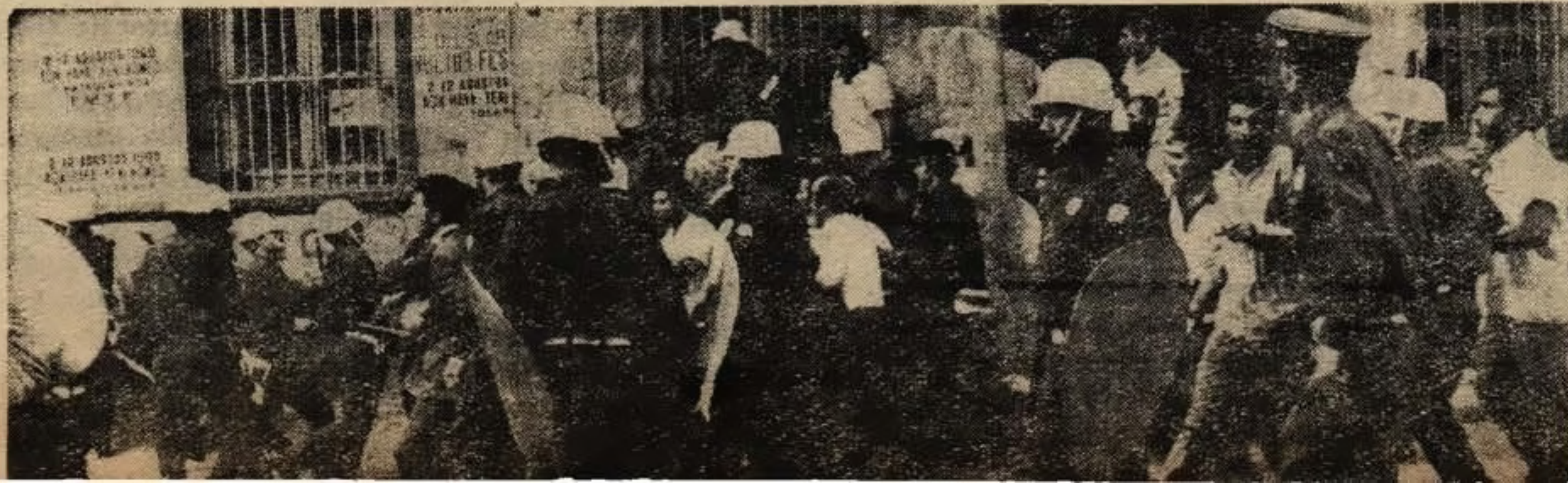

ÂCİL TEDBİRLER

Yakında toplanacak olan Dev — Genç Genel Yönetim Kurulu devrimci gençlik hareketini hatalardan arındırmak ve devrim yoluna sokmak yönünde kararlar almalıdır.

- Dev — Genç içinde çeşitli klikler arasındaki post kavgasına derhal son verilmelidir.
- Dev — Genç içinde hotzotçuluğa ve devrimci gençler arasında düşmanlığın körüklenmesine son verilmelidir.
- Devrimci yayın organlarının satışını engelleme gayretleri durdurulmalıdır.
- İlerici gençliğin faşizme karşı en geniş birliği sağlanmalıdır.
- Bu amaçla, faşizme karşı olan gençlik kitleleri içinde demokrasi hâkim kılınmalı, sosyalist olmayan demokratik gençlik kesimlerine de söz hakkı tanınmalıdır.
- Sosyal demokrat gençlik, özellikle faşizmle uzlaşma noktalarından eleştirilmeli ve onları kararlı demokrasi saflarına kazanmak için çalışılmalı, bu konudaki sekter tutumlar terkedilmelidir.
- Örgüt içinde tüzük mutlaka hâkim kılınmalıdır. Bütün Dev — Genç örgütlerinde demokrasi düşmanı ve örgüt yıkıcısı tutumlara son verilmelidir. Bu yolla, demokrasi temeli üzerinde sıkı bir disiplin kurulmalıdır.
- Belirli bir kliğin hâkimiyetini sağlamak için yapılan bütün ihraçlar iptal edilmelidir.
- Bütün örgütlerde yapılacak demokratik kongrelerde seçilecek delegelerin katılacağı Dev — Genç Olağanüstü Kurultayı en kısa kısa sürede toplanmalıdır.
- Bu Olağanüstü Kurultay toplanana kadar, bütün grupların güvenini kazanmış kimselerden oluşan ve gençlik kitlesi üzerinde otorite kurabilecek olan bir Merkez Yürütme Kurulu, İstanbul ve İzmir için aynı nitelikte Bölge Yürütme Kurulları seçilmelidir.
- Dev — Genç geniş gençlik yığınlarını birleştiren ve halk yığınlarıyla kaynaşan bir politika uygulamalıdır. Dev — Genç'i pasifizme sürükleyen küçük burjuva anarşizmine son verilmelidir.

— Post kavgasına son!
— Dev - Genç içinde demokrasi ve disiplin!
— Bütün ilerici gençlik içinde demokrasi ve güçbirliği!
— Uzlaşmacı tutumlarla mücadele!
— Küçük burjuva anarşizmine paydos! Halk yığınlarıyla kaynaşarak, aktif devrimci mücadele!
Halkla birleşen Devrimci gençlik

H. Kıvılcımlı'nın Osmanlılarda S

H. Kıvılcımlı Eleştirisi-2

Geçen sayımızda H. Kıvılcımlı'nın ordunun devrimde «vurucu güç» olduğu iddiasının dayandığı tarih tezi üzerinde **genel olarak** durduk. Bu sayımızda Osmanlı toprak sistemi, Osmanlı devletinin doğuşu ve Osmanlı ordusunu Kıvılcımlı'nın iddiası açısından ele alacağız.

Kıvılcımlı'nın ilk önce Osmanlı toprak düzeninin «sınıfları lâfla değil, fiilen kaldırdığı» iddiası üzerinde durmalıyız. Çünkü bu görüş, Osmanlı toplumunda (Hikmet Kıvılcımlı'ya göre Fatih devrinin sonuna kadar) ezen ezilen ayırımının olmadığını, ordunun eski göçebe geleneğini sürdürerek halka hizmet ettiğini ve padişahların «Halkın emrinde sorumluluk taşıdığını» iddia etmeye kadar varıyor.

Daha ilk bakışta Kıvılcımlı'nın iddiasının çürüklüğü apaçık gözüküyor: **Devlet var, sınıflar yok. Devlet var, ordu var, fakat toplumda baskı yok.** Tam bir BARIŞ hüküm sürüyor. Devlet sahibi padişah «halkın emrinde.» Devletin ordusu halk için kendini FEDA ediyor. (H. K., Tarih Devrim Sosyalizm, s. 186)

Kişinin aklına peki DEVLETE ne gerek vardı, diye sormak geliyor.

KANDAŞ ÖRGÜTLENMEDEN ASKERÎ DEMOKRASİYE

Gerçek, Kıvılcımlı'nın belirttiği gibi miydi?

Türkler 11. yüzyıldan itibaren Batıya ve Anadolu'ya göç etmeğe başladılar. Selçuklu ve Osmanlı devletlerinin doğuş yılları olan XI — XV. yüzyıl Türkiye tarihi, toprak üzerinde özel mülkiyetin gelişmesi, sınıf çelişmesinin keskinleşmesi, feodal topluma has sınıfların belirginleşmesi ve feodal devletin kurulması tarihi dir.

Orta Asya'da kabileler halinde yaşayan Türkler içinde, daha Batı'ya göç etmeden önce bir sosyal farklılaşma başlamıştı. Göçebe Türk topluluklarında hayvanların otladığı meralar üzerinde özel mülkiyet yoktu. Fakat sürüler belli kişilerin elinde toplanmaktaydı ve bu sürü sahipleri çobanların emeğini sömürüyordu. İbni Fadlan adlı Arap seyyahı 920'de Oğuzlar arasında onbin at ve yüzbin koyun sahibi kimselere rastladığını yazıyor. (Werner'den naklen)

Engels, **«Barbarlığın orta aşamasında, çoban halklar arasında, sürü, belirli bir büyüklük kazanınca, davarın, kişisel ihtiyaçlar üzerinde sürekli bir fazlalık sağlayan bir mülk haline geldiğini görüyoruz»** diyor. (Ailenin, özel mülkiyetin ve devletin kökeni, s. 232) Toprak özel mülk halinde değildi. Çünkü Marks'ın belirttiği gibi, «Göçebe çoban kabileler arasında (...) toprak, doğanın öteki şartları gibi, ilkel sınırsızlık içinde görülmektedir (...) Bu halklar, toprağı kendi mülkiyeti sayar ama hiçbir zaman bu mülkiyetin sınırlarını tesbit etmez (...) Burada **mülk edinilen ve yeniden üretilen** toprak değil sürüdür, toprak her konaklanıldığında **ortakça** kullanılır.» (Kapitalizm öncesi Ekonomi şekilleri, s. 96)

Sürüleri özel mülkiyetleri altında toplayan ve çobanların emek gücünü sömüren sürü sahipleri, göçebe demokrasisinin organlarını da ellerine geçirdiler. Engels, **«Askerî şef, konsey, halk meclisi; işte gentilice örgütlenmenin** (Kandaş örgütlenme), **bir askerî demokrasi olmak için dönüşmüş bulunan organları bunlardır»** diyor, ve devam ediyor:

«Askeri — çünkü savaş ve savaş için örgütlenme, şimdi halk hayatının düzenli görevleri haline gelmiştir. Servet sahibi olmayı hayatın başlıca ereklerinden biri gibi gören halklarda, komşuların serveti tamah uyandırır. (...) Eskiden sadece bir zorbalığın öcünü almak, ya da daralan bir toprağı genişletmek için yapılan savaş, şimdi sadece yağma için yapılır ve sürekli bir sanayi kolu durumuna gelir.»

Ve Engels, barbar toplulukların yağma savaşına karşı koymak için uygar toplulukların inşa ettiği **«surların hendeklerinde kandaş örgütlenmenin kuyu gibi mezarının açıldığını»** belirtiyor. (aynı eser, 230 231) Yağma savaşları **«askerî şeflerin»** ve etrafındaki ast **— şeflerin»** iktidarını artırıyor Artık askeri şeflerin haleflerinin ayni aile içinden seçilmesi bir gönenek haline gelmiştir. Askerî şeflik, zamanla bir sonu gasbettiği bir **«veraset»** oluyor. Bu suretle kandaş örgütlenme organları **«halk içindeki köklerinden yavaş yavaş kopmakta»** ve kendi zıddına dönüşmektedir (Engels aynı eser, s. 231) Türk topluluklarında geçirdiği bu değişiklik, **kandaş örgütlenmenin** bir **askeri demokrasi** halini almasıdır. Nedir bu ikisi arasındaki zıtlık?

Kandaş örgütlenme kabilelerin kendi işlerini özgürce düzenleme esası üzerine kurulu bir örgütlenmeydi. Bu örgütlenmenin organları **halk iradesinin araçlarıydı**, toplum içinde bir farklılaşma sözkonusu değildi.

Askeri demokrasi ise, komşularını yağma etme ve ezme esası üzerine kuruluydu, bunun sonucu olarak askerî demokraside askerî şefler ve etrafındaki ast — şefler **«kendi öz halkına karşı bağımsız tahakküm ve baskı araçları haline geldiler.»** (Engels, aynı eser, s. 231)

Bütün bunlar nasıl mümkün oldu? Engels'in Marks'a da atıf vererek belirttiği gibi **«servete karşı duyulan susama»** kandaş topluluk üyelerini **«zenginler ve yoksullar halinde»** ikiye bölmüştü. Ayni kandaş topluluk içinde mülkiyet farkı doğmuştu. Bu mülkiyet farkı, kandaş topluluk üyeleri arasında menfaat zıtlıkları yaratmıştı. Eskiden mevcut olan menfaat birliği, yerini menfaat zıtlıklarına bırakmıştı. (Engels, aynı eser, s. 231)

Bütün bu izahlar Türklerdeki gelişmeyi de anlatmaktadır: Sürülerin belli ellerde toplanması, sürü sahiplerinin ayni zamanda çözülen kandaş topluluğun yerini alan askerî demokrasideki askerî şefler olması ve bu askerî şeflerin başka toplulukları yağma ederek zenginleşme amacı yanında **«kendi öz halkına karşı bir baskı ve tahakküm»** kurmaları.

Gerek Selçuklu, gerekse Osmanlı devleti, kendi içinde sosyal farklılaşmaya uğramış ve Engels'in sözünü ettiği askerî demokrasi şeklinde örgütlenmiş göçebe topluluklarının, belli bir toprağa hâkim olması ve feodalleşmesiyle kuruldular ve geliştiler.

SELÇUKLULARDA FEODAL DEVLETE SIÇRAYIŞ

Anadolu'ya gelen iki önemli göç dalgası, iki büyük devletin doğmasıyla sonuçlandı. Bunlardan Anadolu Selçuklular Devleti, Büyük Selçuklu Devleti örneğine göre kurulmuştu. Her ikisi de köylünün emeğini sömüren feodal hâkim sınıflar haline gelen eski göçebe aristokrasisinin kurduğu devletlerdi. Daha sonra gelişerek Osmanlı toprak sisteminin oluşmasına yolaçan Selçukluların **ikta** sisteminin yaygınlaşması, **toplumun feodalleşmesini** ifade ediyordu. Sultanın hizmet karşılığında arazi verdiği ikta sahipleriyle, bu arazi üzerinde üretim yapan köylüler arasındaki ilişkinin feodal karakter kazandığını görüyoruz. **İkta sahibi** (Muktai) başında Selçuklu Sultanı bulunan **egemen sınıfın temsilcisiydi. İkta** topraklarına bağlı **köylü** ise, **esas üretici** durumundaydı. Ordu, devlet mekanizması merkezi ve yerel yönetim, hepsi belli bir gelişme içinde bu sisteme dayandı. Sultan, şehzadeler, ordu komutanları ve ikta sahipleri arasındaki ilişkiler feodalleşti. İktalar babadan oğula intikal etmekteydi. (Osman Turan, Selçuklular Tarihi Ve Türk — İslâm Medeniyeti, s. 220) İstihsalin artması halinde ikta sahiplerinin gasbettiği ürünün de artması (ayni yerde), iktanın feodal karakterini ortaya koymaktadır. İkta sisteminin kurucusu Nizam — ül — Mülk «Siyasetname» sinde **kuvvetli hükümet ve köylüye yumuşak muamele** esaslarının Selçuklu feodal devletine ilke olmasını istiyor. Feodal egemen sınıfın köylü üzerindeki sömürüsü üzerine kurulan devlet, **kuvvetli** olmak zorundaydı, **Köylüye yumuşak muamele esası** ise, Kıvılcımlı'nın Osmanlılar için belirttiği **«sosyal adalet»** veya **«sınıfların kalkması»** olayı **değildir.** Köylünün yeniden üretim yapabilmesi ve feodal devlete isyan etmemesi için alınacak bir tedbir olarak önerilmekteydi.

Askeri demokrasi şeklinde örgütlenmiş göçebe toplumların, feodal devlete sıçrayışı büyük sınıf mücadelesiyle oldu. Feodal devletin başında bulunan sultan ve toprakları tasarruf edip feodalleşen kabile beyleri, göçebe Türkmenleri zorla toprağa yerleştirmeye ve baskı altına alarak, devlete bağlamaya çalıştılar. Göçebeler bu gelişmeye direndi. Eski toplum sistemini devam ettirmek istediler. Feodalleşmeye karşı zaman zaman ayaklandılar. Sağcı tarih yazarı Osman Turan, Selçukluların feodalleşmesini şöyle anlatıyor: «Türkmen beylerine, mensupları (askerleri) ile birlikte oturup, devlete hizmet edecekleri bu iktalar verilirken bu vasıta ile devletin feodal bünyesi de yalnız yüksek seviyede bir hâkimiyet esasına değil, bütün memleketlere yayılmış oluyordu.» (O. Turan, ayni eser, s. 220.) Daha sonra kurulan Anadolu Selçukluları ve Osmanlı Devletine göre Büyük Selçuklu Devletinin merkezi karakteri daha zayıftı.»... kendilerine geniş vilâyetler verilen emirler iktaları dahilinde maiyetlerinde çok defa bin askerin üstünde bir kuvvetle küçük bir hükümdar gibi idiler.» (O. Turan, ayni eser, s. 220) Bu durum bazı eyaletlerin ve iktaların bağımsızlaşmalarına yol açmıştır. Hattâ büyük emirler kendi adlarına hutbe okutuyorlardı. Kutulmuş oğulları bundan yararlanarak Anadolu da Büyük Selçuklu Devletinden bağımsız bir devlet kurdular. Anadolu Selçukluları Devletinde feodal merkezi otoriteyi temsil eden sultanlar, ikta topraklarını daha küçük tuttular. Bu durum toplumun feodal karakterini ortadan kaldırmaz. En büyük feodal olan Sultan'ın otoritesini güçlendirmek ve küçük feodal beyleri kendine iyice bağlamak için aldığı bir tedbirdir. İktalara 12. yüzyıllardan itibaren tımar da denmeye başlandı. Selçuklularda feodal büyük toprak mülkiyetini de görüyoruz. Sultan, yakınlarına, vezir — vüzeraya, başarılı komutan ve uç beylerine **emlâk** ihsan etmekteydi. **Emlâk** ihsan edilen kimse tam bir serbest tasarruf hakkına sahipti. Büyük arazi mülkiyetini geliştiren diğer iki kurum ise, **malikane — divani sistem ve vakıf**lardır. Bütün bunlar Selçuklu toplumunun sınıf karakterini ortaya koymaktadır. Gelişme, göçebeliğin çözülüp feodal toplumun gelişmesi yönündedir. Feodal karakterdeki toplumun ortaya çıkardığı devlet, feodalitenin, halk üzerindeki, yani köylüler ve göçebeler üzerindeki baskı aracıdır. Bu baskı, merkezi orduyla sağlandığı gibi, feodal beylerin de halkı baskı altında tutan askeri gücü vardı.

Herkesin silâhlı olduğu ve savaştığı kabile topluluğunun yerini, feodal bir devlet almış ve eski kabile üyelerini de bu devlete itaat ettirecek Engels'in terimi ile bir **«kamu gücü»** teşkilâtlandırılmıştır. Bu **kamu gücü** sultanların köle muhafızlardan oluşan hassa ordusu yanında, ücretli yaya ve atlılarla sipa-

Türkiye'de Proletarya Hareketi Or

50 Yıldır Doğru Tesbit Ediyor

Hikmet Kıvılcımlı, Türkiye tarihinde hemen her devrimci hareketin ordudan geldiğini iddia ediyor. Orduyu bugün de devrimin «vurucu gücü» olarak göstermeye çalışıyor.

Hikmet Kıvılcımlı, aynı zamanda Türkiye'de işçi sınıfı mücadelesinin devrimci geçmişini temsil ettiğini söylüyor. Sosyalist **gazetesinde «bilim ve teorinin»** «en eski sosyalistlerin emek ürünü» **olduğu öne sürülüyor: Marksizm — Leninizmi öğrenmenin tek yolunun «Dr. Hikmet Kıvılcımlı'yı öğrenmek» olduğunda şüpheye düşenlerle «hiçbir zaman uzlaşılamıyacağı» beyan ediliyor. Hikmet Kıvılcımlı,** «Anarşi Yok! Büyük Derleniş!» **broşüründe de «doğmuş ve elli yıldır adı konmuş olan çocuğa» proletarya partisine ve onun programına sahip çıkıyor.**

Gerçekte, Hikmet Kıvılcımlı'nın orduyu devrimci gösterme çabası ile işçi sınıfımızın devrimci geçmişine sahip çıkma çabası, birbirleriyle bağdaşmayan şeylerdir.

1950'lerin ortalarına kadar, Türkiye Komünist Partisi işçi sınıfı hareketimizin gerçek mirasçısı ve önderiydi. Bu parti, işçilerin, köylülerin ve bütün emekçi halkımızın uyandırılması ve devrim yolunda seferber e-

vermişti. Millî Kurtuluş Savaşına önderlik eden Kemalist burjuvazi, savaştan sonra bütün Cumhuriyet dönemi boyunca Proletarya Partisine karşı şiddetli bir baskı ve zulüm uyguladı. TKP, kendini uluslararası proletarya hareketinin Türkiye müfrezesi olarak görüyordu; gerçekten de içinden Mustafa Suphiler gibi kahraman enternasyonalist liderler Şefik Hüsnü Değmer gibi, Lenin'in Stalin'in ve Dimitrov'un III. Enternasyonalinde Sekreter Yardımcılığı görevi yapan yöneticiler çıktı. Bugün modern revizyonizmin maşası haline gelmiş olan sahte TKP'nin durumu, bu şanlı geçmişe gölge düşüremez.

Bakalım Şefik Hüsnü'nün önderliğindeki TKP'nin 1927 yılındaki Faaliyet Programı ordu konusunda ne diyor?

10. MADDE : Türkiye Komünist Partisi, millî istiklâli ve inkılâbın kazançlarını korumanın en emin vasıtası olarak, amele ve köylülerin silâhlandırılmasını, burjuva muhafızlığını meslek edinmiş orduların ilgasını ve onların yerine amele ve köylü milisinin ikame olunmasını ta-

lep eder.

Bu maddeyi biz şöyle anlıyor
fik Hüsnü'lerin önderliğindek
orduaun «burjuva muhafızlığ
lek edinmiş olduğunu» tesb
yor ve halk ordusunun kuru
savunuyordu. En eski sosy
orduyu değil halkı devrimin
gücü olarak görüyordu.

İstiklâl Savaşını, tamamen tarih
meden ve toplumun alt yap
soyutlanmış olarak «devrime
neğini» her nasılsa sürdüren
du mu başardı? Yoksa Kemal
juvazinin önderliğinde emekç
lar mı? Yani devrimci olan,
olarak ordu muydu, yoksa b
kurtuluş savaşı içinde ileri a
mekçi yığınlar mı?

Bu soruyu da Türkiye Halk İşti
Fırkası'nın Türkiye Büyük
Meclisi Hükümetine Protesto
le cevaplandırıyor:

Burjuva Efendiler!

Bugünlerde Avrupa em
lizmine karsı askerî bi
fer kazandıran, Türki
fakir köylü ve işçilerid
zi bugüne kadar ekmek
ten, parasızlıktan, sil
lıktan sıkıntı çektirme

...nıflar Üstü Devlet ve Ordu Teorisi

hilerden oluşuyordu. Sultan en çok kölelerden meydana gelen hassa ordusuna ve ücretli askerlere güveniyordu. Göçebe savaşçılığının ve onun geleneklerinin mezarı, eski göçebe şefleri olan yeni feodal eğemen sınıflar tarafından kazıldı. Zamanın feodal hâkim sınıflarının ideolojisi olan Yüksek İslâm Düşüncesine, sünniliğe karşı, ezilen sınıflar, yani köylüler ve göçebe Türkmenler Batınî mezheplerinin bayrağı altında toplandılar. Göçebeler, feodalleşmeye karşı çıkıyorlar, otlağın eskisi gibi ortaklaşa mülkiyet altında olmasını istiyorlar ve sosyal eşitliğe yöneliyorlardı. Köylüler de feodal sömürü altındaydılar. Batiniliğin bir kolu olan Babailik büyük halk isyanlarına bayrak oldu. Baba İshak etrafında toplanan Türkmen göçebeler ve köylüler egemen feodal güçleri titrettiler. Görüldüğü gibi göçebe bir topluluğun çözülüp, feodal bir devletin kurulmasında, **feodal devlet, göçebe gelenek ve göreneklerini sürdürmüyor, aksine onu ezmeye çalışıyordu.** Çünkü göçebelerin askerî demokrasisi bir sosyal farklılaşmaya dayandığı halde, gene de bütün topluluk üyeleri silâh tutmakta ve savaşmaktaydı. Eşitçi kandaş toplumun gelenek ve görenekleri, halk iradesini temsil eden organlar vs. hâlâ devam etmekteydi. Oysa, **askerî demokrasinin çözülüp feodal devletin kurulmasıyla ezen sınıfların devletinin emrinde ve toplumdan ayrı bir kamu gücünün doğması gerekti.** Engels, bir toplumun tarihinde büyük bir SIÇRAMA olan devletin doğuşuyla beraber «...**Bizzat silâhlı güç halinde örgütlenen, halkla artık doğrudan doğruya aynı şey olmayan bir kamu gücünün kuruluşunun**» ortaya çıktığını belirtiyor. (Engels, aynı eser, s. 239)

Selçuklu devletinin doğuşuyla beraber göçebelerin silâhlı güç halinde örgütlenmesi, yani kabile savaşçılığı ile aynı şey olmayan bir **kamu gücü**, ezen sınıflar emrinde bir **ordu** meydana gelmiştir. Kabile savaşçıları bu ordunun can düşmanıydı. Çünkü yukarda belirtildiği gibi, feodalleşme göçebe direnişi yok edilerek ilerliyordu. H. Kıvılcımlı'nın Osmanlı ve Selçuklu ordusu içinde devam ettiğini söylediği **göçebe gelenekleri, toplumun feodalleşmesini dizginliyordu.** Selçuklu devleti de, şimdi ele alacağımız Osmanlı devleti de, bu dizginlerden tamamen koparak, göçebe direnişini, iktisadî, sosyal, kültürel askerî her alanda yok ederek güçlendi.

OSMANLI DEVLETİNİN DOĞUŞU: GÖÇEBE DEMOKRASİSİNİN SONU

13. Yüzyıldaki Moğol istilâsı Anadolu'daki feodal gelişmeyi krize uğrattı. Feodal Selçuklu Sultanlarının yenilmesi ve feodal baskının kalkması feodaliteye direnen akımı güçlendirdi. Türk kabileleri bağımsız beylikler kurdular, **feodalitenin sünnilik mezhebine** karşılık **göçebelerin ideolojisi olan şiilik** canlandı. Feodal Yüksek İslâm Kültürünü benimseyen ve göçebe göreneklerini terkeden Konya Selçuklu Sultanlarının hâkimiyetlerinin yıkılmasıyla, Türk göçebe gelenek ve görenekleri, göçebe kültürü canlandı. Meselâ, Karaman beyliği resmi dil olarak Türkçeyi ilân etti.

Selçuklu hâkimiyetinin yıkılmasından sonra ortaya çıkan beyliklerden Osmanlıların bir devlet halini alması da, göçebelerin askerî demokrasisinin bir ileri aşamaya sıçraması olayıdır. **Osmanlı devletinin doğuşu ve gelişmesi, askerî demokrasi ile feodal toplum arasındaki çelişmenin çözülmesi tarihidir.**

Feodal sistem, askerî demokrasiye galebe çaldı. Kendi iktisadî, siyasî, sosyal, kültürel, askerî sistemini hâkim kıldı. Orta çağın halk şairlerinden Muhyeddin Abdal'ın dediği gibi:

«ESKİ SÜRÜLDÜ GİTTİ
GELDİ YENİSİ YENDİ»

H. Kıvılcımlı'nın Osmanlı devleti ve ordusu içinde devam ettiğini söylediği göçebe gelenek ve görenekleri, belli bir gelişme içinde **SÖKÜLÜP GÖTÜRÜLDÜ.** Onun yerine feodal devletin halktan ayrı ve halkı baskı altına alan ordusu kuruldu. Osmanlılar, fethettikleri Bizans topraklarında, belli bir gelişme içinde kendi feodal sistemlerini kurdular. Engels, **«Roma illerinin efendisi bulunan Cermen halkları»** için şöyle diyor: «...**fethettikleri yeri bir düzene koymak zorundaydılar. Ama, Romalı kitleler, ne** kandaş **gruplar içine kabul edilebilirdi, ne de bu gruplar vasıtasıyla egemenlik altına alınabilirlerdi»** (Engels, aynı eser, s. 214)

Osmanlı gelişme döneminde, **iki düşüncenin** çatıştığını görüyoruz. Biri, Hıristiyanları köle etmek, Müslüman yapmak veya kılıçtan geçirmek şeklinde özetlenebilecek **gazı ideolojisidir.** Diğeri, Selçukluların feodal kültürünün etkisiyle ortaya çıkan ve Hıristiyan köylüyü köylü olarak bırakıp yarattığı ürünün feodal ilişkiler içinde gasbedilmesine dayanan **Yüksek İslâm İdeolojisiydi.** Fedalleşmeyi temsil eden ve onun siyasi otoritesi olan Osmanlı beyleri, tabiatıyla ikincisini benimsediler ve fethettikleri Bizans topraklarında feodal bir sistem kurdular.

Selçuklu feodal kültür geleneğinin uç beyliklerinde zayıf temsil edilmesi sebebiyle, Moğol istilâsından sonra, bir süre beyliklerde göçebe şeflerinin ve gazilerin, dolayısiyle askerî demokrasinin egemenliği kendini kuvvetle hissettirdi. **Ne var ki,** bizzat bu göçebe şefleri ve maiyetleri toprağa sahip oldular. Göçebe askerî demokrasisinin **yağma** esası **yerine** köylüyü **vergiye** bağlayan yeni bir sistem geliştirdiler.

Daha Osman Gazi zamanında feodal bir toprak aristokrasisi doğmaya başlamıştır. Beyin akrabalarına, Türkmen beylerine ve askerî şeflere miri arazi verilmekteydi.

MİRÎ TOPRAK DÜZENİ KAMU MÜLKİYETİ MİYDİ?

Hikmet Kıvılcımlı, miri arazi sisteminde özel mülkiyet olmadığını, bu toprakların **«bütün müslümanların ortak malı»** olduğunu söylemekte (Tarih Devrim Sosyalizm, s. 184) ve ordunun niteliğiyle ilgili görüşlerini de buna dayandırmaktadır. Oysa miri **toprak sistemi toprağa hâkim olan feodal aristokrasinin toprak üzerinde çalışan köylüyü sömürmesi esasına dayanıyordu.** Köylünün yaşaması ve yeniden üretim yapması için **gerekli ürün** köylüye bırakıldıktan sonra, çeşitli vergilerle gasbedilen **artı ürün** egemen feodal sınıf için de pay ediliyordu. Köylü toprağa bağlıydı ve sultan tarafından dağıtılan miri topraklar da miras yoluyla babadan oğula geçiyordu. Aşıkpaşazade Tarihi, daha Osmanlı devletinin ilk kuruluş yıllarında miri toprakların (daha sonra tımar denir) babadan oğula geçtiğini söylüyor. Bu tesbit bazı tarihçiler tarafından şüpheyle karşılanmaktadır. Ancak, daha Selçuklular zamanında iktaların silâh taşıyan oğullara veraset yoluyla intikal ettiğini biliyoruz. Tarihçiler, Osmanlılarda da Tımarların 15. yüzyılın ikinci yarısından sonra kaideten babadan oğula geçtiğini söylüyorlar. Kaldı ki, tımar dışındaki **özel emlâklerde ve malikane — divanîlerde** veraset başındanberi söz konusudur.

Bütün bu sebeplerle miri toprakların **«bütün müslümanların ortak malı»** olması, yalnız sözde kalmaktaydı. Gerçek: Müslüman ve hıristiyan çoğunluğun toprak üzerinde çalışması ve üretim yapması müslüman ve hıristiyan bir azınlığın, yani feodal beylerin ise köylünün emeğini sömürmesidir. Devletin ortaya çıkış sebebi de budur.

H. Kıvılcımlı diyor ki: «Osmanlı kılıca sarılıp yıktığı her Tekfurun (Bizans derebeyinin) yerine geçmeyi, toprak beyi olmayı, tekfurlaşmak, gâvurlaşmaktan daha iğrenç bir alçaklık ve şerefsizlik sayıyordu. «MİRÎ TOPRAK» düzeni prensiplerini yayma aşkıyla dondoluydular.» (Tarih Devrim Sosyalizm s. 184.)

H. Kıvılcımlı'nın bu sözü, eski göçebe toplumunu sürdürmek isteyen göçebeler için doğru, fakat **«OSMANLI»** için yanlıştı. Çünkü **Osmanlı, toprak beyi olmak, tekfurlaşmak, feodalleşmek istiyordu.** Göçebelerin, «şerefsiz» saydığı bu tutum, zamanın feodal İslâm değerleri açısından **şerefli** idi. Göçebe Türkmenlerle feodalleşen Osmanlı devleti arasındaki çelişme, iktisadî sebeplere dayanan bir kültür gelenek ve görenek zıtlığından geliyordu. Osmanlı devleti, göçebeleri iskân etmek, bunları feodal sistemin boyunduruğu altına almak, onları feodal sisteme uydurmak istiyordu. Göçebeler ise, eski hayatlarını, ekonomilerini gelenek ve göreneklerini sürdürmek istiyorlardı. Bu yüzden Osmanlı tarihi boyunca kenlı sınıf savaşları oldu, yüzbinlerce insanın kanı aktı.

Asırlar sonra göçebe Türkmen kahramanı Dadaloğlu'na:

«Hakkımızda DELVET etmiş fermanı
Ferman padişahın dağlar bizimdir.»

dedirten çelişme de aynıdır.

FEODAL İLIŞKİLER KABİLE SAVAŞÇILIĞININ MEZARINI KAZDI

Kıvılcımlı, Osmanlı beylerinin, göçebe şefliğini terkedip, DEVLET sahibi olmalarını bir kenara itiyor. Yeni oluşan feodal sistemin hâkim sınıfının, bu feodal sistemle taban tabana zıt olan göçebe ekonomisinin değerlerini ve kültürünü sürdürdüğünü ve savunduğunu söylüyor. Fakat başka bir yerde H. Kıvılcımlı **«ülkücü ilblikten TOPRAK beyliğine kayan bir sınıf»**tan söz ediyor. (Tarih Devrim Sosyalizm, s. 189) Bu tesbit, göçebe toplumun askerî şeflerinin ve bir kısım savaşçılarının, «Bizans derebeylerinin yerine geçtiklerinin (tekfurlaştıklarının)» tesbitidir. Hattâ çoğu zaman Bizans derebeyleri, İslâmlığı kabul ederek Osmanlı feodal hâkim sınıfının bir parçası haline gelmekte ve eski toprakları üzerindeki hâkimiyetlerini sürdürmektedirler. Ünlü Mihaloğulları ve Evrenosoğulları buna misaldir. Evrenos'a 1386 da hediye edilen arazi fermanında **«Allah, resulü ve onun vekili adına sana bağışladım.»** denmektedir.

Görüldüğü gibi H. Kıvılcımlı'nın sözünü ettiği **«ülkücü ilbler»** (Kabile savaşçıları) **feodal toplumun toprağına gömülmektedir.** Feodal toprak beyleri yeni toplum ilişkileri içinde doğan bir sınıftır. Toprak beyinin eskiden İLB (Alp) olması bir şey ifade etmez. Çünkü toprak beyi eski göçebe şefinin veya kumandanının NİTELİK değiştirmesiyle ortaya çıkmıştır. Süleyman Demirel, bugün nasıl İslâmköylü bir köylü değilse; hâkim sınıfların baş temsilcisi ve köylülerin düşmanı ise, eski göçebe şefleri olan feodaller de Yükse İslâmı benimseyerek feodalitenin savunucusu ve göçebeliğin düşmanı olmuşlardır. Arada önemli bir NİTELİK SIÇRAMASI, bir **DEVRİM var. «Eski sürülüp gitmiş, gelip yenisi yenmiştir.»** Bu tarihi sıçrama, şüphesiz tarihi olarak bir AN, bir insan hayatı için ise UZUN BİR ZAMAN içinde olmuştur. Zıtların amansız mücadelesi, çeşitli davranış ve kurumları etkilemiş, geçiş döneminin **çelişmeli** karakteri Osmanlı devletinin bütün kurumlarına, gelenek ve göreneklerine, sistemin bütününe yansımıştır. Bu sebeple H. Kıvılcımlı'nın yaptığı gibi, bu kuruluş dönemindeki çeşitli kurum gelenekleri TARİHİN GELİŞME YÖNÜNDEN, GİTTİKÇE GALEBE ÇALAN ÇELİŞMENİN GELİŞME YÖNÜNDEN soyutlayarak ele alırsak, yanlış hükümlere varır. Osmanlı devletinin kuruluş yıllarında tarih **feodalizm** yönünde gelişmekteydi. Çelişmenin galebe çalan tarafı feodal ilişkilerdi. Göçebe askerî demokrasisinin mezarı kazılıyordu. Feodal Osmanlı kılıcı önünde dize gelmeyen veya kılıçtan geçirilmeyen göçebelik ise dağlara kaçıyordu.

H. Kıvılcımlı, Marksist olmayan modern Türk tarihçileri gibi, **miri arazi sisteminde,** toplumdaki çelişmelerden bağımsız **sınıflar üstü** bir kurum niteliği görmektedir Tabii bunun sonucu olarak **Devlet** ve **Ordu** da **Sınıflar üstü** bir karakter kazanmakta, orta ya burjuva tarih anlayışı çıkmaktadır.

SİPAHİ «MİLLET FEDAİSİ» Mİ?

H. Kıvılcımlı'nın kendisine toprak verilen **dirlikçiyi,** yani tımar sahibi sipahiyi **«millet fedaisi bir halk memuru (şövalye) — ilb»** (Tarih Devrim Sosyalizm, s. 186) olarak görmesi de bundan gelmektedir. Hangi mantık Kıvılcımlı'yı bu hükme götürüyor:

1 — «Dirlik düzeni, toprak düzeninde sınıfları lâfla değil fiilen kaldırmıştır. Çünkü miri toprağın mülkiyetine kimse sahip değildir» (Tarih Devrim Sosyalizm, **s.** 185)

2 — «Çiftçiler işleyen köylülerdir. Dirlik düzeninde dirlikçiler (Sipahiler) işleten durumunda olmakla birlikte, her iki zümre de **Sosyal Sınıf** sayılmaz. İki taraf da işlenen toprağın mülkiyetine sahip değildirler.»

3 — Bu sebeple dirlikçiler bir «millet fedaisidir» (Tarih Devrim Sosyalizm, s. 186) «Savaş zamanı: Çiftçiler tarım işleriyle **rahatça uğraşırken** dirlikçi, ilk çağrıda atını silâhını kapıp sınır boyunda ölüme gider.» (aynı yerde)

4 — Padişah ise «Fatih'in son çağına kadar... Halkın emrinde sorumluluk taşıdı.»

H. Kıvılcımlı'yı **Sınıflar üstü devlet, sınıflar üstü padişah, sınıflar üstü sipahi ve sınıflar üstü ordu** tahliline götüren mantık budur. Kıvılcımlı, köylü (Reaya) ile feodal hâkim sınıf arasındaki çelişmeyi o derece örtbas etmektedir ki, **«çiftçiler** tarım işlerinde **rahatça** uğraşırken **dirlikçi,** ilk çağrıda atını silâhını kapıp sınır boyuna **ölüme** gider.» (altını biz çizdik) demektedir.

Dirlikçi kimin için **ölüme gitmektedir,** kimin fe- →

DÜZELTME

Geçen sayımızda **«H. Kıvılcımlı'nın Ordu Tahlilinin Eleştirisi — Giriş»** yazısının 4. sütununda bir dizgi hatası olmuştur. «Tarihi Gelişme Sıçramalarla olur» başlığından önceki ikinci satırda, **köleleri** kelimesi, **köylüleri** olarak düzeltilmelidir. Arkadaşlardan özür dileriz.

...unun Anlamını

Şe-
KP,
nes
edi-
sını
ler,
ucu
eliş-
dan
ele-
or-
bur
ğm-
rum
nilli
n e-
yun
illet
şöy.
va-
za-
nin
Si-
lik
ız-
ek

dan yaşamasını temin eden Türkiye işçi ve köylüleridir. Siz bu hükümet sandalyesine işçi ve köylüleri merdiven yaparak çıktınız...

Tekrar TKP Faaliyet Programına dönelim:

8. MADDE : Türkiye Komünist Partisi, ameli tecrübelerden alınmış misallerle, proletaryanın ve köylüğün belli başlı kitlelerinin önlerinde duran meselelerin, parlâmento mücadelesiyle değil, fakat münhasıran amele ve köylülerin halkçı, inkılâpçı diktatörlüğü ile halledilebileceğini izah eder.

En eski sosyalizmin görüşlerini yukarıda gördük. Sosyalizmin devrimci mirasını devam ettirmek, kuru sözle değil, o ilkeleri sonuna kadar savunmakla olur.

Gerçekte, çağımızda Mao Zedung yolu, Lenin'in Enternasyonalinin yolunun ve tarihî geleneğinin mirasçısıdır. İşçi sınıfımızın devrimci geçmişindeki ilkeleri savunmayan Hikmet Kıvılcımlı, aynı zamanda çağımızın Marksizm — Leninizmine de sırt çeviriyor. Bu, tesadüf olamaz.

İleride, gerek Hikmet Kıvılcımlı'nın Mao Zedung Düşüncesine saldırısını, gerekse TKP Programının bütü-

H. Kıvılcımlı Eleştirisi-2

→

daisidir? Köylü için mi? Hayır, Osmanlı feodal despotluğunun genişlemesi, savunulması ve feodal sömürünün devamı için. Çünkü küçük bir feodal olan dirlikçinin menfaatleri, Osmanlı feodal sistemine bağımlı kılınmıştır.

«Türkiye'de ordu, yani «silâhlı adamlar»: Hem devlet kurmuşlar, hem memleketi işletip yürütmüşler dir.» (Sosyalist, sayı 6, Başyazı) diyen Kıvılcımlı, devleti kuranların, yani egemen sınıfın temsilcisi olan dirlikçilerin aynı zamanda «halkın fedaisi» olduğunu yazabilmektedir. Halkı ezmek ve «halk fedailiği» bağdaşır nitelikler olmasa gerekir. Kıvılcımlı'nın sözünü ettiği «memleketin işletilmesi», feodal sömürünün işletilmesinden başka bir şey değildir.

Merkezi feodal despot olan Osmanlı padişahının en büyük pay aldığı, sğmürüde, dirlikçe nisbeten aza kanaat etmekte (Tarih Devrim Sosyalizm, s. 186) ve nisbeten yoksul bir şövalye, küçük bir feodal karekterini taşımaktadır. Dağıtılan tımarların az gelir getirmesi, sipahiyi (Dirlikçiyi) merkezi otoriteye daha sıkı bağlıyordu. Çünkü sipahi, sultanın emrinde katıldığı savaşta ekonomisini düzeltme imkânlarına sahipti. Alman tarihçisi Werner, Fatih'in büyük toprak aristokrasisini geriletmesi ve küçük feodaller olan sipahilerle ittifakını şuna bağlamaktadır: Merkezi devlet, küçük aristokrasinin (Osmanlı şövalyeleri = sipahiler) desteğiyle toprak tekeli üzerinde tam tasarruf iktidarını garanti altına almaya, iç ve dış politikada daha geniş bir hareket serbestisi kazanmaya yönelmiştir.

«SOSYAL ADALET» DEĞİL, FEODAL SÖMÜRÜ

Görüldüğü gibi, ortada Hikmet Kıvılcımlı'nın sözünü ettiği bir «demokratik sosyal adalet» yoktur. Feodal merkezi karekterde bir imparatorluk olan Osmanlı devletinde Fatih'in aldığı tedbirler, merkezi feodaliteyi güçlendirmek, eyaletlerdeki büyük feodalleri zayıflatmak yönünde olmuştur. Köylü üzerindeki sömürünün kalkması sözkonusu değildir. Osmanl. feodalitesi, batı feodalitesinden farklı özelliklere sahiptir. Ancak Hikmet Kıvılcımlı bu özellikleri abartarak sınıflar üstü bir toprak sistemi, devlet, ordu ve padişah olduğunu ileri süren «orijinal» bir tez inşa etmiştir. Hikmet Kıvılcımlı «dirlik düzeninin sınıfları lâfla değil, fiilen kaldırdığını» söyledikten sonra, dili sınıf demeye varmadığı için «toprak üretiminde iki Bölük insandan» (büyük harfler bizim) sözediyor. Bu iki bölük çiftçiler ve dirlikçilerdir.

Hikmet Kıvılcımlı, çiftçiyi «bir Çift öküzle sürülebilecek kadar toprağı işleyebilen hür ekinci» olarak tarif ediyor. Ve çiftçinin «işlediği toprağın mülkiyetine : Müsülmansa, bütün müslümanlardan her biri kadar sahip» olduğunu söylüyor. Böylece feodal boyunduruk altında olan köylü, toprağın «bütün müslümanların ortak malı» olduğu iddiasıyla kamu mülkiyetine sahip olan her müslümandan biri olarak gösterilmektedir. Oysa gerçek böyle değildir. İslâm Hukukunda kamu mülkiyeti altında gösterilen toprak, gerçekte feodal hakim sınıfların tasarrufu altındaydı. Toprak üzerinde çalışan köylüye reaya denmekteydi. Reayanın güdülen anlamına gelmesi, bir de güdücünün yani hakim sınıfın bulunduğunu gösteriyor. İslâm olsun, Hristiyan olsun, Osmanlı hakimiyetindeki köylüler üç aşağı beş yukarı eşit durumdaydı. Rum köylüler gibi, toprağa yerleşen Türk köylüler de feodal baskı ve sömürü altındaydı Reaya toprağa bağlıydı, çiftliği terkedemezdi. Reaya toprağı işlemek ve hakim sınıflara belli bir rant vermek yükümü altına girmişti. Toprağı terkeden köylülerin devletin kolluk kuvvetleri (Subaşılar) tarafından eski yerine iadeleri ferman ediliyordu. Köylü, Kıvılcımlı'nın iddia ettiği gibi «hür» değildi, toprağa bağlıydı. Yani : SERF'ti. Köylünün toprağın sahibi olarak, gözüken devlete, yani egemen sınıflara verdiği rant, ürün şeklindeydi. Sömürü esas olarak ürün - rant'a dayanıyordu. Emek - rant (angarya) sözde yasaklanmıştı. Bununla beraber özellikle savaş zamanlarında devlet reayaya angarya yüklemekteydi. Ayrıca feodal beyler kendi hassa topraklarında, reayadan angarya istemekteydi. Reaya dışında Sultan'ın ve büyük komutanların haslarında çalışan esirler vardı ki, bunlara da ortakçıkullar denmektedir. Ortakçıkullar da feodal boyunduruk altındaydı.

Görüldüğü gibi dirlik feodal bir karakter taşımaktadır ve Osmanlılarda üretim ilişkileri feodal yönde gelişmiştir. Ancak Osmanlıların feodalleşmesi süreci içinde Avrupa ülkelerinden farklı bazı özelliklere rastlanmaktadır. Devletin arazi tekeline sahip olması ve bu suretle vergi ile rantın birleşmesi bu özelliklerdendir. Ne var ki, daha en baştan itibaren Osmanlılarda toprağın devlet tekelinde olması katıksız değildir. Özel mülk sahipleri ilk fetih yıllarından itibaren görülmektedir.

Kıvılcımlı da Yıldırım Beyazit döneminde «Dirlik düzeninin derebeğileşmesini» kabul etmektedir. Yıldırım Beyazıt dönemi (1389 - 1402), tabiatıyla gökten zenbille inmemiştir. Bu dönem, Osman Gazi'denberi gelişen feodalizmin en olgunlaştığı dönemdir. Timur akınının uğrattığı krizden sonra Fatih döneminde Osmanlı feodalitesi yeniden olgun karakterini kazandı.

Kıvılcımlı Osmanlı devleti, Osmanlı Padişahı ve Osmanlı Ordusunu sınıflar üstü gösterirken, sahip kelimesinin Arapçada koruyucu (Tarih Devrim Sosyalizm, s. 185 - 186) anlamına geldiğine işaret etmekte ve dirlikçileri halkın koruyucusu olarak göstermektedir. Unutmamalı ki, feodal çiftlik olan Fief'in ilk biçimlerini ifade eden Precarium ve Beneficium terimlerinin de korumak anlamı vardır. Köylüyü koruduğunu iddia eden bir sömürü düzeni kuran feodaller, köylülerin sınıf düşmanı olmuştur. Feodal sömürünün derecesi ayrı bir araştırma konusudur. Ancak, meselâ Osmanlılarda feodal sömürünün Bizans'a göre daha az ağır olması sömürünün varlığını ortadan kaldırmaz. Kaldı ki, Werner birçok tarihçiye dayanarak Osmanlı toplumunda kuruluş döneminde reayanın verdiği ürün - rant'ın çok yüksek olduğunu belirtmektedir. Bu sebeple Werner'e göre, köylünün çalışma şartları çok ağırlaşmıştı ve yeniden üretim ciddi surette tehlikeye girmişti. Bu durum üretimin yükselmesini olumsuz yönde etkilemiş ve üreticiye ancak asgari yiyecek maddesini bırakmıştır. Oysa bütün feodal toplumlarda olduğu gibi Osmanlı devletinde de yeniden üretim masrafları, sömürene değil, üreticiye yüklenmişti. Üretici olan reaya bunda güçlük çekiyordu.

SOSYAL BARIŞ DEĞİL, SINIF SAVAŞI

Hangi derecede olursa olsun Osmanlı devletinde reaya üzerindeki sömürü ve baskıyı, büyük köylü isyanları da kanıtlamaktadır. Ezilen köylü yığınları Hristiyan olsun, Müslüman olsun feodal baskılara karşı omuz omuza isyan ettiler. Bu isyanlar özellikle feodal devletin zayıfladığı zamanlarda çok güçlendi.

Türkiye'de feodalleşme 13. ve 15. yüzyıllardaki iki Moğol istilâsıyla krize uğramıştır. Her iki akın da göçebe ve köylülerin zayıflayan feodal devlete karşı güçlü savaşlarına yol açtı. Selçukluların son zamanlarındaki Babai isyanlarının sözünü etmiştik. Aynı şekilde Yıldırım Beyazit ordusundaki göçebe geleneğine bağlı askerlerin, Timur tarafına geçmesi de kendi sınıf tutumlarını almalarıydı. Feodal bir despot olan Yıldırım Beyazit'in 1402 savaşında Tımur'a yenilmesi, Anadolu'daki anti - feodal güçleri canlandırdı. Büyük köylü ve göçebe isyanları oldu. Bu isyanlar hakim olduğu bölgelerde bir süre için Hristiyan ve Müslüman köylülerin eşitliği, toprakların ortaklaşa ekilmesi ve ürünün ortaklaşa kullanılması esaslarını gerçekleştirdi. Daha sonra bastırılan meşhur Börklüce ve Torlak Kemal ve Şeyh Bedrettin isyanları, feodaliteye karşı şiddetli sınıf savaşlarıydı. Büyük bir halk önderi olan Börklüce Mustafa ortadan kaldırılıp isyan bastırıldıktan sonra, halk isyanının bir süre yönettiği topraklar tekrar Osmanlıların eline geçti. Sipahilere dağıtılarak feodal sistem yeniden kuruldu.

Bütün bu isyanlar Osmanlı devletinin kuruluşunda sınıfların ortadan kalkmadığını, sınıflar arasında sosyal barış değil, sınıf savaşı olduğunu gösteriyor.

Bu sınıf savaşının bir tarafında feodal hâkim sınıflar vardı Feodal hakim sınıflarla uzlaşmaz menfaat çelişmeleri olan göçebeler ve köylüler ise anti - feodal güçleri meydana getiriyordu.

OSMANLI DEVLETİ : FEODALİTENİN BASKI ARACI

Engels diyor ki : «Devlet... daha çok, belirli bir gelişme aşamasında olan toplumun bir ürünüdür; devlet, toplumun, önlemekte aciz kaldığı uzlaşmaz karşıtlıklar içinde bölündüğünün, kendi içinde çözümlenemez bir çelişme içine girdiğinin itirafıdır.» (Aynı eser, s. 238)

Lenin ise, Engels'in bu sözünü şöyle özetlemektedir : «Devlet sınıf çelişmelerinin uzlaşmaz olmaları olgusunun ürünü ve belirtisidir.» (Devlet ve İhtilâl, s. 13) Ve gene Lenin devam ediyor : «... Her devlet, ezilen sınıf aleyhine yöneltilmiş özel bir baskı gücüdür. O halde, hiçbir devlet, ne özgürdür ne de halk içindir.» (Devlet ve İhtilâl, s. 29)

H. Kıvılcımlı da bir yandan Osmanlılarda kandaş demokrasının yerini devlet alıyor (Tarih Devrim Sosyalizm, s. 166) demekte, diğer yandan ortaya çıkan devletin halkı korduğunu, sınıfları ortadan kaldıran bir toprak sistemi kurduğunu söylemektedir. Gene Kıvılcımlı, «eski kandaş demokrasının yok edilip, müstebit tek kişinin toplumun üzerinde sivriltilmesinin» kandaş toplum için «cinayet» sayılacağını belirtiyor. (aynı yerde) Hem de bu cinayeti işleyen Osmanlı Devletinde kandaş demokrasi gelenek ve göreneklerinin sürdüğünü söylüyor. Bu iddia ile Kıvılcımlı'nın Osmanlı tarihçisi Naima'dan naklettiği gerçek arasındaki tutarsızlığın izah edilir yanı yoktur. Naima, «Saltanat ve devlet kurulurken «Asabiyet-i sâbıka = Geçmişin kandaş tutkunluğu bir yana bırakılmadıkça başarı kazanılamayacağını» anlatmaktadır. (Tarih Devrim Sosyalizm, s. 170) İşte Osmanlı devleti «geçmişin kandaş tutkunluğu», kandaş domokrasinin kültürü «bir yana bırakılarak», hattâ ezilerek kurulmuştur. Saltanat ve Devletin kuruluşu böyle başarılmıştır. Osmanlı beylerinin daha Osman Gazi zamanında göçebe geleneğine yüz çevirdiklerinin hikâyesini bizzat Kıvılcımlı anlatmaktadır. Tarih Devrim Sosyalizm'in 165. sayfasındaki ince yazıyla dizilmiş hikâyeler, Kıvılcımlı'nın belirttiği «sosyal adalet gücünü» değil, Osman Gazi'nin, göçebe geleneklerine yüz çevirdiğini kanıtlamaktadır.

Osmanlı Ordusunun kuruluşu da göçebe geleneklerinin terkedilmesiyle olmuştur. Engels'in belirttiği gibi kandaş topluluk, toplumun sınıflara bölünmesiyle paramparça oldu, yerine devlet geçti. (aynı eser, s. 237) Yeni doğan devlet, eski toplumun iktisadi yapısını olduğu gibi, kültürünü, gelenek ve göreneklerini de parçaladı, en azından kendi yapısı içinde devam ettirmedi. Naima'nın da belirttiği gibi, yeni doğan devlet, «sadık ve hulûskâr olduğu tecrübe edilen istidatlı kimesneleri, işin başına getirip... askerlerin ve hizmetlilerin (memurların) maaşlarını genişletmek» (TDS. s. 171) prensibini benimsemek zorundaydı. Bu ne demektir : Yeni doğan devletin bürokrasisi ve ordusu devlete ve dolayısıyla onun iktisadi, sosyal, askeri, kültürel sistemine Sadık olacaktır. Bu sadakat yalnız kişilerde değil, eski toplumun kurumlarında gelenek ve göreneklerinde de aranır.

Hakim sınıflar, kurdukları devletin ve sistemin yeni yapısına uymayan eski kültüre, eski gelenek ve göreneklere karşı savaş açarlar, onları yok etmek için amansız baskı uygularlar. Osmanlı Devletinin ve Ordusunun kuruluşunda da böyle olmuştur. Osmanlı devletinin dayandığı silâhlı baskı gücü, Yeniçeri ve Sipahi teşkilâtları olmuştur. Askeri demokrasilerdeki silâh kullanan herkesin savaşa gitmesi sisteminin kaldırılması gerekiyordu. Çünkü askeri demokrasideki sosyal farklılaşma tam bir sınıf ayrılığına dönüşmüştü. Ezen sınıflar, silâhlı gücü tekellerinde toplayarak devleti ve sömürüyü yaşatmak durumundaydılar.

OSMANLI ORDUSU: FEODALİTENİN SİLÂHLI BASKI GÜCÜ

Engels diyor ki : «Devlet, kendini meydana getiren yurttaşlar topluluğundan ayrı özel bir kamu gücünün varlığını gerektirir...» (aynı eser, s. 136)

Engels'in sözünü ettiği «özel kamu gücünü» Yeniçeri ve Sipahi teşkilâtları meydana getirdi. Daha Orhan Gazi zamanında Alâaddin Paşa, cihad ve fetih için yeni bir yaya askeri kurulmasını salık vermekteydi. Çünkü yeni kurulan feodal devletin ilerlemesi, göçebeleri de baskı altına alacak feodal devlete sadık bir ordunun kurulmasını gerektiriyordu. Yaya ve müsellem ordusunun kurulmasi ve savaş zamanında ücret uygulanması böyle başladı. Yayalar barış zamanında vergi ve yükümlüklerden muaf olan bir toprağın geliri ile geçiniyorlardı.

Ordunun esas feodal karekterini kazanması Yeniçeriliğin kuruluşu ile oldu. Yeniçeri teşkilâtı, içte Türkmen kabilelerinin savaşçılarına karşı feodal devletin en güvenilir askeri gücüydü. Yeniçeriler harp esirlerinden devşirmeydi. Bu sebeple akrabalık bağı (kan bağı) yoktu. Üstelik Yeniçeriler üretimden kopuktu, halkla da bağı yoktu. Bu vasıflarıyla Yeniçerilik, feodal merkezi otoritenin halkı ve kabile savaşçılığını baskı altına almak için biçilmiş kaftandır.

Lenin diyor ki : «Özel silâhlı adam müfrezelerinden sözetmek hakkına sahibiz; çünkü her devlete özgü kamu gücü, silâhlı halkla, 'halkın bağımsız silâhlı örgütlenmesi'ile,, 'artık doğrudan doğruya aynı şey değildir,» (Devlet ve İhtilâl, s. 16)

Yeniçerilik teşkilâtı için de durum budur. «Osmanlı devletine özgü kamu gücü», askeri demokrasi zamanındaki silâhlı halktan artık tamamen ayrı bir şeydir. Hal böyle iken, bakalım Kıvılcımlı bu konuda ne diyor : «Osmanlılık söz yerindeyse, ilkel sosyalist toleransının, göçebe demokrasisinin yarattığı Yeniçerilik vurucu gücü ile kurulmuş bir devlet ve imparatorluktur. Osmanlı ordusu, Kapitalist ordusu gibi ekonomi hayatından ve toplum üretiminden koparılıp, halktan sanıldığı kadar tecrit edilmemişti.» (Türkiye'de Kapitalizmin Gelişmesi, s. 18)

Gene Kıvılcımlı, «ilk Türk ordusu, gündelikçi işçi ve teknisyenler yığınıydı.» diyor. Böylece feodal merkezi otoritenin silâhlı gücü olan Yeniçerileri «Tarihteki işçi sınıfı» olarak görüyor. (Aynı yerde)

Feodal devletin dayandığı ikinci silâhlı güç olan Sipahileri (dirlikçileri) ise daha önce ele almıştık. Sipahi Ocağı da, kabile savaşçılığını yok etmek için, feodalleşmenin motoru olan Osmanlı merkezi otoritesi tarafından kuruldu. Sipahiliğin eski kandaş toplumun geleneğini sürdürmediğini gösteren bir kanıt da, Hrsitiyan Sipahilerin varlığıdır. Osmanlılar, fethettikleri yerlerde çoğu zaman küçük feodal beylere dokunmuyorlar, onları Hristiyan Sipahi yapıyorlardı. Bu suretle küçük feodal mülkiyeti koruyorlardı. Kandaş topluluk tarihe karışınca, etnik farkların yerini sınıf farkları almıştı. Artık Müslüman olsun, Hristiyan olsun bütün feodaller aynı saftadır. Sipahiler, sultanın dayandığı askeri kuvvetlerden birini meydana getirmektedir. Hristiyan ve Türk Sipahiler, gene Hristiyan veya Türk olan köylünün emeğinin sömürülmesinden pay almaktadır. Bunların menfaatleri kendilerine tımar veren padişaha bağlanmıştır. Sipahiler, köylüye karşı feodal egemen sınıfın bir parçasıdır. Sınıf mücadelesinde her zaman feodal baskı gücünü temsil etmişlerdir. Meselâ Timur yenilgisinden sonra, Yıldırım Beyazıt'ın şehzadeleri arasındaki mücadelede Sipahilerin tutumunu ele alalım. Şehzade Musa Çelebi'nin, atalarının göçebe geleneğine sarılması ve göçebe savaşçılarına dayanarak anti - feodal bir tutum göstermesi karşısında, Musa Çelebi safındaki Sipahi ve müsellemler Mehmet Çelebi tarafıan geçmiştir. Çünkü Mehmet Çelebi babasının feodal devletini ihya etmeğe çalışıyordu. Sipahilerin menfaatı feodaliteden yanaydı. Musa'nın başına geçtiği Gaziler Hristiyanların kılıçtan geçirilmesi tezini savunurken, feodaller buna karşı çıkıyordu. Çünkü feodal sömürü için köylü emeğine ihtiyaç vardı. Hristiyan köylülerin kılıçtan geçirilmesi, üretimin esas gücünü ortadan kaldırıyordu.

KIVILCIMLI MARKSİZMİ «TASHİH» EDİYOR

Kıvılcımlı'ya göre, Türk ordusuna «adamakıllı devrimci bir gelenek ve görenek» kazandıran (Sosyalist, sayı : 6, başyazı) tarih tezinin eleştirisini özetlemiş olduk. Görüldüğü gibi bu tez, sınıflar üstü devlet, sınıflar üstü ordu fikirlerini savunmaktadır. Devletin, ordunun ve «Fatih'in son çağına kadar halkın emrinde sorumluluk taşıyan padişahın» sınıflar üstü olması, bu tezin burjuva tarih anlayışını temsil ettiğini gösteriyor. Bunun sonucu olarak Kıvılcımlı, sınıf savaşını değil, sınıflar arası uzlaşmayı, sosyal barışı savunmaktadır. Halkın emrinde olan padişah, halkın fedaisi olan Sipahi ve Demokratik sosyal adaletçi düzen anlayışı burdan gelmektedir.

Kıvılcımlı, bütün bunları «orijinal» bir tarih teziyle açıklıyor. Bu «orijinal» lik Marksizm - Leninizm'in

→

H. Kıvılcımlı Eleştirişi-2

(Baştarafı sayfa 6 da)

devlet ve ordu tahlilinden ayrılmada kendini göstermektedir. **Bu orijinallik**, bugün **«Devrimci vurucu gücün daha özel karşılığı»** olan **«Proleterya aydınları»** değiminin açıklanmasında da kendini gösteriyor. Kıvılcımlı diyor ki : «Böyle bir bölük insan Türkiye'de vardır, gerçekliktir. Bize düşen o gerçek olayın **Teorik** kavranılışı ve yorumu olur.» (Halk Savaşının Plânları, s. 191) Kıvılcımlı, Tarihî Materyalizmle bağdaşmayan tarih tezinde de bu işi yapmaktadır. Osmanlı devletinin ve ordusunun **sınıflar üstü** karakteri bir **«gerçek»** olarak gösteriliyor. Kıvılcımlı'ya düşen ise, o «gerçek» olayın teorisini yapmak olmuştur. Lenin, bir kısım ideoloklar için **«devlet'i sınıflararası bir** uzlaştırma **organı olarak ortaya çıkartacak biçimde, Marks'ı «tashih» ederler»** diyor. (Devlet ve İhtilâl, s. 14) Kıvılcımlı da bu ideoloklardandır. Türkiye tarihi ile ilgili olarak Marks'ın devlet ve ordu teorisini «tashih» etmekte, Marksizm — Leninizme karşı bir sınıf tavrı içindedir. Leninizmin Türk tarihi ile ilgili olarak gözden geçirilmesi, revizyona tabi tutulması olmaktadır. Bu gözden geçirme, elbette devlet ve ordu tahlili ile sınırlı kalamazdı. Kıvılcımlı, Stalin'i aşağılamaya çalışan tutumu ile, «devrim» anlayışıyla, modern revizyonizmle uzlaşması ve çağımızın Marksizm - Leninizmi olan Mao Zedung düşüncesini inkâr etmesiyle, parti anlayışıyla aMrksizm - Leninizme karşı bir sınıf tavrı içindedir. Kendisinin bütün bu konulardaki görüşlerini önümüzdeki sayılarda bir bir ele alacağız.

ORDUNUN ANLAMINI GENİŞ EMEKÇİ YIĞINLARINA KAVRATALIM

Tarihte **sınıf savaşı** yerine **sınıfları uzlaştırma** tezinin savunulması, kaçınılmaz olarak bugünkü sınıf mücadelesinde de kendini gösteriyor. Devletin baskı gücü olan ordu «vurucu güç» ilân ediliyor. Türkiye'de **Ordunun Rolu ve Anlamı** üzerinde geçen sayımızda durduk. Kıvılcımlı'nın göçebe savaşçılığı geleneğini sürüdürüyor dediği ordu, bugün bütün teçhizat, ikmal ve istihbaratıyla emperyalizme ve NATO'ya bağımlı bir ordudur. Her sınıf mücadelesinde işçiler ve köylüler karşılarında devletin baskı güçlerini buluyorlar. Bunun sayısız örneklerini yalnız son iki yıllık sınıf mücadelesi tarihinde **İşçi - Köylü**'den izleyebiliriz.

Kıvılcımlı, **«vurucu güç»** ilân ettiği ordunun **«açtığı yoldan»** devrim olacağını yayıyor. Gislaved Fabrikası duvarlarını buldozerle yıkan askerî birliklerin «açtığı yoldan» fabrikaya toplum polisi girmiş ve işçilere saldırmıştır.

Halkın devrimci mücadelesi hakim sınıfların devlet mekanizmasını ve baskı güçlerini parçalar. Halkın devrimci mücadelesi ilerledikçe hakim sınıf orduları içinden birçok unsur halkın saflarına katılır. Ancak bu her ülkenin devrim pratiğinde görülür. Hakim sınıflar ordusunun parçalanması ve içinden birçok unsurun halkın saflarına geçmesi başka bir şeydir. Ordunun «devrimde vurucu güç» olması ise tamamen başka bir şeydir ve gerçeğe aykırıdır. Lenin bunu birçok yerde esaslı surette açıklamıştır.

Ordu konusundaki burjuva teorilerini yalnız Kıvılcımlı savunmuyor. Türkiye'deki her türden reformcu ve rezisyonist de bu görüştedir. Dünyada ise modern revizyonizmin ideologları aynı anti - Marksist tezi yayıyorlar. Modern revizyonistler, bu tezle halkın devrimci gücü ile hâkim sınıfların devlet mekanizmasının parçalanmasını, işçi ve köylülerin devrimci iktidarının kurulmasını inkâr etmekte ve devrime karşı çıkmaktadır. Devrim yerine burjuva aydınlarının öncülüğünde «barış içinde» kapitalist olmayan yoldan sosyalizme geçiş aldatmacasını yayıyorlar.

Ordunun devrimciliği konusunda yayılan hayaller halkın devrimci gücüne güvenmek yerine, burjuva kurumlarına bel bağlamayı savunuyor. İlkel sosyalist toplumun gelenek ve göreneklerinin **hakim sınıfların devleti** içinde hâlâ yaşadığı teorileri ise, bilimsel kılıf vazifesi görmektedir. Oysa minarenin kılıfla gizlenecek tarafı yoktur. Bunu milyonlarca emekçi, sınıf mücadelesi içinde görüyor.

Şiddetlenen sınıf mücadelesi, özellikle bugün Marksist devlet teorisine daha sıkı sarılmamızı gerektiriyor. Bazı aydınlar, **ordunun rolü ve anlamı konusunda proleter devrimci görüşleri doğru buluyoruz ama**, diyorlar, **şimdi bunu söylemenin zamanı değil, faşist saldırının artmasına yol açarız.** Bu teslimiyetçi görüşü yıkmalıyız. Faşist tehdit ve saldırı, Marksizmden taviz vererek önlenemez, Marksizmden taviz vermek, halkın davasından taviz vermektir. Şiddetlenen sınıf mücadelesi şartlarında Marksist devlet teorisine daha sıkı sarılmalıyız. Böylece gerçeklere sarılmış oluruz. Marksist devlet ve ordu anlayışını bütün halka daha iyi kavratmalıyız. Böylece devrim yolunda ilerlemiş oluruz.

F a ş i s t tehditler, b u r j u v a devlet görüşlerinin gün ışığına çıkması ortamını yaratıyor. Bu da bize şunu öğretmektedir : Faşizmle mücadele ederken, teslimiyetçilikle mücadeleyi bir an bile bırakmamalıyız. Ordunun devrimciliği tezleri, kişiyi burjuvazi ile işbirliğine, sınıflararası barışa götürür. Ordunun ne olduğunun doğru olarak tesbiti ise, bizi işçi köylü yığınlarıyla daha sağlam bağlar kurma yolunda ilerletir. Sınıf mücadelesinde önümüzde iki yol var : Hakim sınıflarla uzlaşmak, ya da tek güveneceğimiz güç olan devrimci halk yığınlarını örgütlemek. Birincisi burjuvayoludur, ikincisi proletarya.

İstanbul İşçi Hareketleri

(Baştaralı Sayfa 8 de)

tık. Devletin hâkim sınıfların devleti olduğunu belirttik. Proleter Devrimci AYDINLIK, İşçi — KÖYLÜ, Başkan Mao'nun Sürekli Okunan Üç Yazısı, Başkan Mao'nun Sözleri ve Lenin'in Grev broşürü çalışmalarımızda başta gelen kaynaklar oldu. Bu yayınlardan seçtiğimiz parçaları işçilere okuturken, bazı kelimelerin anlaşılmadığını gördük. Bunları açıkladık. Hangi anlama geldiklerini anlattık. Bu kelimeleri açıklamada bize en çok **Başkan Mao'nun Sözleri** yardımcı oldu.

Kadın işçilerle yaptığımız eğitimlere erkek işçiler de gelmeye başladı. Erkek işçiler eğitim çalışmalarına katılmak istediler. Bu ilk yaptığımız çalışmalarda kazandığımız tecrübelerle bir eğitim programı hazırladık. Kadın ve erkek işçilerle birlikte bu çalışmaları yürütmekteyiz.

Pertriks grevinde Kimya — Iş yöneticileri arkadaşlarımıza karşı olumlu tavır aldı. İşçilerle yaptığımız çalışmaları engellemediler. Hattâ zaman zaman bu çalışmalara onlar da katıldı. Grev boyunca, işçilerin arasından ayrılmadılar. Bu iyi bir tavırdı. İşçiler içinde birçok sendikacının kapıldığı kendini beğenmişlikten uzak bir çalışma yürüttüler. Fakat Grundig fabrikasına girmek, işçi arkadaşlarla çalışmak isteyen arkadaşlara Maden — İş 6. Bölge temsilcisi engel oldu. İşçi — **Köylü gazetesinin «Pertriks ve Grundig işçileri 15 — 16 Haziran yolunda direniyor»** yazılı afişlerini fabrikaya astırmadılar. İşçilere açık — saçık filmler gösterdiler. İşçiler arasında sağlam bir disiplin uygulayamadılar. Maden — İş 6. Bölge temsilciliğinin arkadaşlarımıza karşı tavrı hatalı bir tavırdır. Bu gibi davranışlar işçi sınıfının mücadelesini ilerletmez. İşçiler, kendi tecrübeleriyle kimin gerçekten kendi saflarında yer aldığını görecekler, gerçek dostlarıyla düşmanlarını ayırdedeceklerdir.

DİSK içinde toplanan sendikalar Türk — İş'in sarı sendikalarıyla mücadele etmektedir. Bizim görevimiz, DİSK'i bu mücadelesinde desteklemek, ona yardımcı olmaktır. Fakat DİSK içine kadar sızmış sarı sendikacılar vardır. Bizim bir başka görevimiz de bu sarı sendikacıları işçiler önünde teşhir etmektir.

İstanbul'daki işçi sınıfı hareketinde son gelişmeler bunlar. İstanbul önümüzdeki aylarda büyük işçi hareketlerine gebe. Bunu büyük patronlar ve Amerikancı iktidar da biliyor, devrimciler de. İşçi sınıfı mücadelesinin kabaran dalgaları yeni bir fırtınanın habercisidir. İşçi sınıfı ile kaynaşmak, ona öğretmen olmadan öğrencisi olmak, işçi sınıfının somut taleplerini ve ihtiyaçlarını derinlemesine kavramak, işçi sınıfı içindeki devrimci propagandayı yoğunlaştırmak ve bunu halk savaşı yoluna tabi kılmak, işçi — köylü ittifakı için çalışmak özellikle önem kazanmaktadır.

Sinan Yayınları

DEVRİMCİLERİN İLGİSİNE

Mareşal Jukov'un Anıları

«Sovyetler'de onbeş günde iki milyon satan eser»

Proleter **Mareşal** JUKOV, Faşizmin bütün kirli çamaşırlarını ortaya döküyor.

Birinci Dünya Savaşında er, sonra assubay, İkinci Dünya Savaşı'nda ise mareşal olan, kürkçü çırağı JUKOV'un anıları ve tarafsız görüşleri.

Faşizmin zulmü. Leningrad, Stalingrad işçilerinin inanılmaz savunmaları, Polonya, Çekoslovakya, Bulgaristan ve Macaristan'da gerçek halk direnişleri işgal altında kaynaklarını seferber ederek Sovyetler'in, faşizmi, emperyalizmi yenişi.

Berlin'in alınması... Amerika ve İngiltere'nin Hitler ile işbirliği.

Berlin sorununun gerçek boyutları. Dünya savaşında Gerillanın önemi.

DOĞRUDAN RUSÇA'DAN ÇEVİRİ

Bir özel cilt içinde renkli basım. 20.— T.L.

Genel Dağıtım: Ankara Caddesi 45/15

PK. 740 — İstanbul

Sovyetler Birliği
Komünist Partisi
Tarihi
AYDINLIK

TOPLATILDI **20 T.L.**

proleter devrimci
AYDINLIK

★ LİN BİAO		
ÇKP DOKUZUNCU MİLLİ KONGRESİNE RAPOR	2.5	T.L.
★ LENİN		
DEVLET (2. Baskı)	1.5	TL.
★ LENİN		
GREV	1	TL.
★ MAO ZEDUNG		
SÜREKLİ OKUNAN ÜÇ YAZI	1	TL
★ MAO ZEDUNG		
HALKIN DEMOKRATİK DİKTATÖRLÜĞÜ ÜZERİNE (Toplatıldı)	1	T.L.
★ MAO ZEDUNG		
PARTİNİN ÇALIŞMA TARZINI DÜZELTELİM	2	T.L.
★ SOVYETLER BİRLİĞİ KOMÜNİST PARTİSİ TARİHİ (Toplatıldı)	20	T.L.
★ POLİTİK ÇALIŞMA BÜTÜN ÇALIŞMANIN CANDAMARIDIR	3	T.L.
★ FEODALİZMDEN KAPİTALİZME GEÇİŞ	7.5	T.L.
DOKUZ MAKALE DİZİSİ		
★ SBKP YÖNETİMİYLE ARAMIZDAKİ AYRILIKLARIN KÖKENİ VE GELİŞMESİ (1) (Toplatıldı)	3	T.L.
★ STALİN MESELESİ ÜZERİNE (2)	1.5	T.L.

İsteme Adresi : Adakale Sokak 28/1, Kızılay - ANKARA

İsteyenlere Posta pulu karşılığında gönderilir.

İŞÇİ-KÖYLÜ
GAZETESİ

29. Sayı Çıktı

Nerede bir grev, bir boykot, bir toprak işgali, işçi - köylü yığınlarının ve yurtseverlerin bir mücadelesi varsa, İŞÇİ - KÖYLÜ oradadır. Bu şekilde halkın içinde derin kökler salan İŞÇİ - KÖYLÜ, geniş kitlelerin günlük pratiğini ve mücadelelerini, bir tek ortak yol ve mücadele içinde birleştirir.

Adres : Adakale Sok. Yenişehir - ANKARA
Yıllık Abone : 10 lira.

P.D. AYDINLIK'ı okuduktan sonra tartış, eleştir, görüşlerini yaz, dergiyi atma, arkadaşlarına ulaştır!

İstanbul'da İşçi Sınıfı Hareketi Kuvvet Topluyor

Yeni Bir Fırtınaya Doğru

Amerikan emperyalizmi ve onun uşağı AP iktidarının zulüm ve baskılarına rağmen işçi sınıfının mücadelesi bütün yurtta her geçen gün gelişiyor. Son birkaç ay içinde yalnız İstanbul'da, çok sayıda işgal, grev, ve çeşitli direnişler oldu... Hakim sınıflar işçi sınıfının gelişen mücadelesini durduramıyor. Son birkaç ay içinde toplum polisinin sayısı artırıldı. İstanbul'a komando birliği getirildi. İşçiler zindanlara atıldı, en vahşi işkencelere uğratıldı. Üniversite kapılarında gençler kurşunlanırken fabrika duvarları dozerlerle yıkıldı. Daha çok ücret, daha iyi yaşama şartları için direnen işçiler öldürüldü.

Bütün bu zulüm ve baskılar, işçileri yıldırmıyor. Onlar mücadelelerine yiğitçe devam ediyorlar. Çünkü 15-16 Haziran şanlı işçi mücadelesi, bütün yurtta olduğu gibi İstanbul'da da işçi sınıfının mücadelesine ışık tutmaktadır. İşçiler 15-16 Haziran mücadelesinden aldıkları deneylerle mücadelelerini daha bilinçli ve daha sağlam yürütüyorlar.

Son aylar içerisinde sİtanbul'da Teksil 8.000 tekstil işçisini greve soktu. Cihan Komandit işçileri, Pertriks ve Grundig fabrikalarında grev yaptılar. Otomobil-İş Sendikası, büyük bir miting düzenledi. İşçiler **«patronların zulmüne karşı»** mücadele edeceklerini bildirdiler. Bereç işçileri, patronun ve sarı sendika Petrol-İş'in baskılarını yenerek, Kimya-İş'e geçti. Lastik İş'e bağlı Doğan Lastik işçileri greve gitti. Lastik-İş işçileri, sarı sendika Kauçuk-İş'le ve Lastik-İş içine kadar sızan sarı sendikacılarla mücadele etmeye karar verdi.

Gerçek bir çelik kale nedir? Bu kitlelerdir. Gerçekten ve samimiyetle devrimi destekleyen milyonlarca ve milyonlarca halktır. (MAO ZEDUNG)

Bütün faşist zulüm ve baskılara rağmen işçi sınıfının durmadan ilerleyen mücadelesinde en aktif görevleri almak, kazandığımız deneylerin ışığında işçi sınıfının mücadelesini daha ileriye götürmek için vargücümüzle çalışmalıyız. Bunu ancak kitleler içinde çalışarak gerçekleştirebiliriz. Kitleler içinde çalışırken **kitlelere güvenmeli, gerçek kahramanların kitleler olduğunu** unutmamalıyız. Biz bunun devrimci yol olduğunu öğrendik. Kitleler içindeki çalışmalarımızı hızlandırdık. Devrimci görevimizin üniversitelere kapanmak yerine işçi ve köylü kitleleri içinde çalışmak, onlarla omuz omuza mücadele etmek olduğunu öğrendik. Bazı arkadaşlar çalışmalarımıza katılmak istemiyorlar. «Büyük işler» teklif ediyor, kendilerine verilen görevleri yapmıyorlar.

Bu arkadaşlar zamanlarını kitleler yerine, üniversite sıralarında ya da kitaplar arasında geçirmeyi tercih ediyorlar. Devrimci teoriyi, pratiğe uygulamak amacıyla öğrenmiyorlar.

Liberal olan kişiler Marksizmin ilkelerine soyut dogmalar gözüyle bakarlar. Marksizmi onaylarlar, ama onu uygulamaya veya tamamen uygulamaya hazır değillerdir. Liberalizmin yerine Marksizmi koymaya hazır değillerdir. Bu insanların Marksizmi vardır, ama aynı zamanda Liberalizmi de vardır. Marksizmin lâfını ederler, ama Liberalizmi uygularlar. Başkalarına Marksizmi, kendilerine Liberalizmi uygularlar. (MAO ZEDUNG)

Bu arkadaşlar hareketi bir bütün içinde görmediklerinden proleter devrimci saflara liberalizmi yayıyorlar. Bugün İstanbul'da yüzlerce işçi tanıyoruz. Pek çok işçi arkadaş aktif görevler alarak saflarımıza katılmaktadır. İstanbul'un bütün bölgelerine İŞÇİ—KÖYLÜ Gazetesi ulaştırılıyor. Binlerce işçi, gazetemizi okumakta, yeni sayısını sabırsızlıkla beklemektedir. Arkadaşlarımız grev sahalarına işçilere güvenerek giriyor. Grev sahalarında devrimci marşlar söyleniyor, devrimci şiirler okunuyor, devrimci filmler gösteriliyor. Grevci işçilerin duvarlara astıkları pankartlarda **«HEDEFİMİZ İŞÇİ SINIFININ DEVRİMCİ İKTİDARIDIR»** yazılı. Pek çok işçi arkadaş fabrika bölgelerini afişliyor. İşçi-Köylü'nün satışında bizlerle birlikte çalışıyor. Bütün bunlar neyle sağlanmıştır. Üniversite sıralarına kapanarak mı? Yoksa kitaplar arasına sığınıp kitle çalışmalarını küçümseyerek mi? Elbette hayır. Aksine bunlar, arkadaşların, polisin bütün baskı ve zulmünden yılmayarak kitle içinde çalışmalarının sonucudur.

İŞÇİ - KÖYLÜ İstanbul İşçi Bürosu

Her grev bir savaş okuludur. (F. ENGELS)

Türkiye'de bugüne kadar yapılan grevlerin en önemlilerinden biri de Pertriks işçilerinin halen yürütmekte oldukları grevdir. Hakim sınıfların borazancılığını yapan burjuva gazeteleri bu grevden bahsetmiyor. Yalnız **İşçi-Köylü** gazetesi, Pertriks işçilerinin mücadelesini bütün yurda duyurdu.

İşçiler grev kararını kendileri aldılar. Kimya-İş yöneticileri, işçiler greve giderse onlarla beraber olacaklarını bildirdiler. Grevden önce, Pertriks işçileriyle sağlam bağlarımız vardı. **İşçi-Köylü** gazetesi, fabrikanın içinde dağıtılıyordu. 15 - 16 Haziran büyük işçi mücadelesinde arkadaşlarımız Petriks işçileriyle beraberdi. Grev ilişkilerimizin daha da sağlamlaşmasına sebep oldu.

Grev sırasında yüz kişiye yakın bir kalabalık grev yerine geldi. Grevin disiplinini bozucu hareketlere giriştiler. DİSK yöneticileri konuşma yaparken marş söylemeye başladılar. Böyle davranışlar kitle çalışmasının ne olduğunu bilmeyenlerin davranışlarıdır. Daha önce işçi ve köylü kitleleri içinde hiç çalışma yapmadan «Falanca yerde grev varmış, gelin gidelim» diyerek üniversitede toplanıp grev yerine koşmak, hatalı bir çalışma tarzıdır. Bu hatalı tutum. DİSK yöneticilerine gençlerin grev sahasına gir... ni engelleme fırsatını vermiştir.

... rağmen işçiler, işçi sınıfı içinde sürekli çalışanları aralarına almakta tereddüt etmediler. Eskiden kurduğumuz bağlar sayesinde grev mücadelesine katıldık. Çalışmalarımızı gösterişten uzak bir anla... nde sürdürdük

... işçiler grev çadırlarının bulunduğu alandan bütün komşu ve civar fabrikalarda çalışan işçilere hoparlörle sesleniyor. Yoldan geçenler üzerinde «Grev Gözcüsü» önlüğü, yumruklarını kaldırmış nöbet tutan işçileri görüyor, devrimci marşlar dinliyorlar. Diğer fabrikalarda çalışan işçiler, grevci arkadaşlarının ziyaretine geliyor, birlikte halaylar çekiliyor, oyunlar oynanıyor. Sarı sendikaların baskısı altında olan diğer fabrika işçileri, grev yerine gelip grevci arkadaşlarından bilgi alıyorlar. Patronun ve sarı sendikaların pençesinden nasıl kurtulacaklarını soruyorlar. İşçiler, grev sahasındaki çalışmaları, belli bir disiplin altında yürütüyorlar. Grevci işçiler civar fabrikalardaki işçilerin durumlarıyla daha çok ilgilenmeye başladılar. Mücadelenin yalnız kendi fabrikalarında, kendi patronlarına karşı olmayıp bütün fabrikalarda olduğunu, bütün işçilerin bütün patronlara karşı mücadele etmesi gerektiğini öğrendiler. Diğer fabrikalarda çalışan işçileri örgütlemeye giriştiler.

Grev, işçilere patronların gücünün ve işçilerin gücünün ne olduğunu gösterir. Onlara sadece kendi patronlarını ve iş arkadaşlarını değil, bütün patronları, bütün kapitalist sınıfını düşünmeyi öğretir. (LENİN)

PERTRİKS İŞÇİLERİ 15-16 HAZİRAN YOLUNDA DİRENİYOR

PERTRİKS ve GRUNDİG İŞÇİLERİ İŞÇİ-KÖYLÜ GAZETESİ

Pertriks işçileri Berec işçilerini patron uşağı sarı sendika Petrol-İş'e karşı giriştikleri mücadelede yalnız bırakmadı. Berec işçileri Petrol-İş'i fabrikadan atmak için kararlı bir mücadele verdiler. Patron fabrikaya gericileri soktu. İleri işçileri dövdürmeye kalktı. İşçi arkadaşlardan dördünü işten attı. **Ülkü Ocakları** Berec önünde bildiri dağıtmaya yeltendi. Pertriks işçileri Berec'li arkadaşlarına destek oldular. Gericiler kovalandı. Bildiriler ellerinden alınarak yırtıldı. Berec işçileri patronun ve Kimya-İş'in muhalefetine rağmen atılan arkadaşlarının işe alınması için beş gün çalışmadılar. Patron, attığı işçileri işe almaktansa fabrikayı kapatacağını söyledi. Kimya-İş, atılan işçilerin tazminatlarının ödenmesi ve başka hiçbir işçinin atılmaması şartıyla anlaşmak zorunda kaldı. Pertriks işçileri dört işçinin işe alınmamasına çok üzüldüler. Olay bütün işçileri etkilemişti. Bir işçi arkadaş «Artık bütün DİSK işçilerinin başı önde olacak» diyordu.

Bu olay karşısında işçilerin tavrı bize şunu öğretti. Grev uzadıkça patronun huzursuzluğu artıyor, patron, grevi kırmak için çareler arıyor. İşçiler arasına dedikodular yayıyor. İşçileri birbirine düşürmek istiyor. Fakat Pertriks işçileri bütün bu kalleşçe oyunlara göğüs gerdi. İşçiler aralarında çıkan anlaşmazlıkları çözmek için mahkeme kurdular. Suç işleyenler, ya da kendini suçlu hissedenler, savunmalarını burada yapıyor, burada yargılanıyor. İşçiler buna HALK MAHKEMESİ diyor. HALK MAHKEMESİ, en doğru, en âdil kararları veriyor. Suçluluğu anlaşılanların bir listesi çıkarılıp bütün grevci işçilerin görebileceği yerlere asılıyor. Böylece işçilerin hatalardan kurtulup disipline uymaları sağlanıyor.

Geçen ayın en önemli olaylarından biri de Teksif'in başlattığı grevlerdir. Hızla yükselen hayat pahalılığı karşısında, Tekstil işçileri grev kararı aldı. Adana'da işçileri patronlara satan Teksif, İstanbul'da patronlardan iki yıl için primleri dahil 640 kuruş zam istedi. Grevler boyunca polis fabrika önünde nöbet tuttu. Sendikacılarla birlikte devrimci arkadaşları grev yerine sokmamak için ellerinden geleni yaptılar. Buna rağmen **İşçi — Köylü**'yü ve Lenin'in **Grev** broşürünü işçilere ulaştırdık. İşçiler, **İşçi — Köylü**'yü tanıyorlardı, arkadaşlara yakınlık gösterdiler. Ancak polis ve sarı sendikacılar, işçilerle sağlam bağlar kurmamızı baltaladı.

Sarı sendikaların yönettiği grevlerde nasıl çalışmamız gerektiğini geçmişteki tecrübelerimizin ışığında araştırdık. İşçiler neden grev yaptıklarını bilmiyorlardı. Sarı sendikaların işçiler içinde yaydığı komünizm aleyhtarı propaganda bize hemen itimat etmelerine mâni oluyordu. Sarı sendikaların hâkim olduğu fabrikalarda ve grevlerde işçilerle en iyi şu yoldan temas kurabileceğimizi tesbit ettik: **Civar fabrikalarda çalışan ileri işçi arkadaşları ziyarete göndermek.**

Her grev bir savaş okuludur, fakat savaşın kendisi değildir. (LENİN)

Son işçi mücadelelerinde aktif görevler almamız, işçi kitleleri içindeki çalışmalara hız vermemiz, grevlerin gerçekten **«savaş okulları»** olduğunu bize iyice kavrattı. Teksif grevlerinde bile işçilerin daha ileri bir adım attıklarını gördük. Artık görevimiz, işçi sınıfı arasında yapacağımız ideolojik ve politik çalışmalarla grevlerin **«savaş okulları»** olduğunu, fakat **«savaşın kendisi»** olmadığını anlatmaktır. Pertriks grevi böyle sistemli çalışmalarda hem tecrübemizi arttıracak, hem de işçileri daha ileri bir seviyeye ulaştıracak bir ortamı sağladı.

Grevin başlarında eğitimleri gelişigüzel yürütüyorduk. Çadırda toplanan işçilerin arasına giriyor, konuşmalar yapıyorduk. Bu arada birkaç film gösterdik. Ancak bu yeterli değildi. İşçiler bizi bu konuda uyardılar. Eğitimlerin daha sistemli olmasını istediler. Bir işçi arkadaş, hazırlanarak işçilere faşizm konulu bir konuşma yaptı. Bu toplantıya bizi de çağırdılar. Yine bir işçi arkadaş Berec'ten atılan arkadaşları hakkında üzüntüsünü belirten, işçi sınıfının birleşerek, uzun ve zorlu bir mücadele vermesi gerektiğini kanıtlamak için **«Mao'nun Sürekli Okunan Üç yazısı»** ndaki **«Dağları Yaşıyan Budala İhtiyar»** ı anlattı.

Pertriks'te kadın işçiler de var. Kadın işçiler greyi, kazak, çorap vb. örerek geçiriyorlardı. 15 — 16 Haziran şanlı işçi mücadelesinde, Gislaved ve Bossa işgallerinde kadın işçilerin en ön saflarda mücadele ettiklerini hatırladık. İlk olarak kadın işçilerle sistemli bir şekilde eğitim yapmaya karar verdik. Önce en ileri kadın işçiler arasında bir komite kurduk. Bu komitenin görevi, eğitim çalışmalarını düzenlemek ve uygulamaktı. İlk dersimiz, Türkiye'deki hâkim sınıfları (patron, toprak ağaları tefeci — tüccarı) ve ezilen sömürülen sınıfları tanıtmak oldu. Bu ezen ve sömüren sınıflarla, ezilen ve sömürülen halk kitleleri arasında uzlaşmaz bir çelişme olduğunu gösterdik. Bu çelişmeyi gösterirken devletin aldığı tavrı anlat-

(Devamı sayfa 7 de)

Haftalık dergi * Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü : Ömer Özerturgut * Yönetim Yeri ve Yazışma Adresi : Adakale Sokak 28/1, Kızılay — Ankara * Dizgi — Baskı : Ulusal Basımevi * İstanbul Temsilciliği: Sekbanbaşı Sok. Manolya Pasajı No: 3 Beyazıt * İzmir Temsilciliği: 900, Sok. Gönen İşhanı Kat 5 * Alibeyköy Temsilciliği: Kemerburgaz Caddesi 54 * Berlin Temsilciliği :1 Berlin 12, Schillerstrasse 64 * Münih Temsilciliği : 8 München 19, Orffstrasse * ABONE ŞARTLARI : Yıllık 40, Altı Aylık 20 TL; Avrupa ve Orta Doğu : Yıllık 90, Altı Aylık 45; Diğer Ülkeler : Yıllık 150, Altı Aylık 75 TL * İlân Şartları : Santimi 20 TL. Yayın İlânları indirimlidir * Banka Hesap No.: Ziraat Bankası, Kızılay Şubesi 641 268 * İstanbul Dağıtımı : Fuat Büte, Ankara Caddesi 34 * Ankara Dağıtımı : Ankara Umum Gazete Bayileri